

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PART KOZLÓNYA.

Egyes évek
előre
megrendelve
47 hór10 frt — kr.
5 " — " —
2 " — " —
1 " — " —Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**Hirdetési díj:
Hat hónapon belül sorozat 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többes-
hirdetéseik alk. szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj min-
den külön bejelölésért 80 kr

Husvét ünnepén.

Ünnepet ül a keresztyénség — Husvét ünnepét! A világ őrténelmi nagy csuda, melytől e nap jelentőségét kölcsönzi, sok találgatásra, sok kétségre, sok vitára szolgáltathat okot. De hogy a legnagyobb mártyr sziklasirja megnyílt s a gonoszságon győzedelmeskedett amaz egy I g a z: nemcsak a kétségbeesett tanítványok szabadultak meg az óriási teher nyomasztó sulyától, hanem minden igaz ügy szenvedésre hivatott bajnokai, mert ama csodás esemény az idők messzeségén át is, biztatólag kiált feljök: győzelem!

A tudomány nem törheti össze amaz esemény jelentőségét; a tudomány sok mindent képes megbizonyítani; de úgy az egyik, mint a másik irányban csak annyi része lehet a győzelemben, amennyi hitre talál. A tudomány minden eddigi, vagy minden ezután jöhető vívmányai egyáltalában nem zsenirozhatják azért az igaz ügy diadalában bizó keresztyén lelket, a husvéti csodás eseményhez támaszkodó hitében. Nem hanyagolja el ez a tudományt, sőt éppen a tudomány példáját követi, midőn ott, ahol kezével nem tapinthat, lelke legnemesebb vágyainak szárnyaira kél s addig emelkedik,

mig meg nem érezi azt a jóleső bizonyosságot, hogy az emberi nemzet sorsát vezérlő végtelen jósaú Istennél, minden lehetséges.

A szent történetnek eszmélető jelentőségére irányozzuk azért inkább figyelmünket, mintsem hogy a tudományos kutatás rideg kalkulusa szerint mérlegeljük azt; ez által nem a kérdés nehézsége elől futamodunk meg, csak a pro és kontra felhozható argumentumok köznapiaságba leverő sulyától szabadítjuk meg, magasba vágó lelkünket.

Amit hirdet Jézus megnyílt sirja, azt nemcsak a keresztyének, hanem a honpolgárnak is hirdeti: a keresztyének hozzá fűzött reménysege a sírok vigasztaló virága; de általa a honpolgár szíve is bizalomhoz, erőhöz jut, nehezédék bármilyen nagy kő keble ideáljára; mert az igazságügy diadalával biztatja; ez őt, hiszen a világtörténelmi váratlan sok nagy fordulat, mindmennyi visszhangja a husvéti kiáltásnak: győzelem!

A megváltó feltámadásában tudjuk, hogy Tamás mindaddig kételkedeti, míg a sebhelyeket meg nem tapinthatá: a legigazabb nemzeti jogok élőképességében is kételkednek sokan; nem csoda, mert hiszen ezekre meg 300 éves küzdelem s szenvedés köve nehezedik. Lesz-e fel-

támadás, lesz-e győzelem s mikor lesz? ki mondhatná azt meg?!

Ha a tanítványok maguk hengerítették volna mesterük sirjára a követ, vagy ha legalább is az általa hirdetett s képviselt igazságok java részéről a körülményekkel megalkudva abdikáltak volna: mekkora eltorzulást hoztak volna akkor a tűnő századok, Jézus tudományára, mikor így is folytonos alkuvában van azzal a kalmár szellemű ember s inkább hajlik az erkölcsi kötelekek tágitására, mintsem összébbvonására. A nemzeti jogok csorbulását tűrni lehet, de lemondani egyről sem szabad... nem egy órára, de egy perczre sem. Amely nemzet fia a lemondás követ henger tik a nemzeti jogokra, ott a feltámadás reménye is aligha el nem vész.

A lemondással annyira meg lehet barátkozni, hogy a jogok visszaszerzésére kínálkozó jó alkalmat is csupa kényelem szeretetből meg gondolatlanul elszalasztjuk. Lehet-e így aztán feltámadás, győzelem?!

Mi összes jogainkhoz való ragaszkodásunktól várjuk a győzedelmet. Lehetünk elvetettek; de a teljes diadal, a husvéti nagy esemény tanúsága szerint, csak a miénk lehet.

I.

Művészi érzékenység.

— „A Debreczen” tárczája. —

Egy újság színházi rovatában megjelent a következő velős mondatokba foglalt kritika: ... Egészben és részben az előadás jó volt. A... Amanda kisasszony szellemmel és sikkesen játszott, B... Berta asszony kellemes és izlessel úgy, hogy mindkét művésznőt a közönség ismételtén kitüntette. A művészet veteránja C... Ida asszony felülmuta önönmagát: oly színházi anya volt, aminél jobb nem is lehetett. D... Gáspár ur könnyed és kellemes volt, mint rendezes és ismételve megmutatta, hogy mennyire nélkülözhetetlen A rendezés E... Győző ur biztos kezében nyugodott. A színház látogatott volt.

Ez a bírálat szellemes, alapos nem volt, amit a kritikus igen jól tudott, de kritikáját általában jóakaratonak tartotta és mint optimista emberbarát, megelégedett vele. Mégis — legnagyobb meglepetésére — másnap a következő levelet kapta:

„Kedves Barátom! Hogy van az, hogy Ön bennem csak »szellemet és sikket« talál, míg a vén B... Berta asszonyban kellemet és izlést is felfedezett. Hát mit vétettem én Önnek, hogy ellenséget annyira felmagasztalja s engem a porig alá!.. Óraszámra sírok! Ön szívtelen!.. És még olyat állítani: mindkét művésznőt a közönség ismételtén kitüntette... Mindkettőt!.. Mindkettőt!.. Szégyelje magát, hogy ilyet leír!.. Hát nem tudja Ön, hogy a közönség csak engem hívott és én az öreg B... német csak szánalomból

huztam ki magammal. Már egyszer l törhetné az a matróna, hisz anélkül is görbe a háta. Ne tegyen beteggé, drága pártfogóm és ne vegyen engem többet együve azzal az utálatos Xantippe-val, kinek nevét ismerni sem akarom! Ezer üdvözet drága mester az Ön örökké hálás, kis

Amandája.

Kedves Uram! Ön tudja, hogy ritkán veszek tollat a kezembe, de mai igazságtalan kritikája azt a kezembe kényszeríti. Ön azt állítja, hogy annak a libácska Amandának szellem és sikk van a játékában és nekem a világ legszegényebb teremtesének meg kell elégednem a »kellemes és izlés« megjegyzéssel. Valóban hiszi Ön, hogy hiányzik nálam a sikk, vagy nincs bennem szellem? Nem képelek sokat magamról, de annyi sikk és annyi szellem, amennyi Amanda kisasszonyban vasár és ünnepnapokon, bennem hétköznap is megvan. És még egyet: Ön így írja: »Mindkét művésznőt a közönség ismételtén kitüntette.« Mindkettőt? Ön nem is sejti, mily sértés van ebben a szóban. Kedves és jó barátom, ön még egyszer sem vette észre, hogy A. kisasszony mily görcsösen kapaszkodik belém, ahányszor a közönség kihív és kénytelen vagyok őt magammal hurczolni. Legkedvesebb Barátom, sokat követelek Öntől, ha a jövőben igazságos, tárgyilagos, vagyis barátságos bírálatat kérem. Az Ön megbántott, ennek dacára barátságosan tisztelő B... Bertája.

Mélyen tisztelt Uram! Betegen veszem kezembe a tollat, hogy a szívemen könnyítsek

Lapunk mai száma 16 oldalra terjed.

egy kicsit. Oh, hogy zokogtam, midőn az Ön megsemmisítő kritikáját olvastam. Mindenekelőtt Ön engem veteránónak nevez! Igaz ugyan, hogy csaknem 30 éve, hogy a színháznál vagyok, ennek dacára azonban sokkal ügyesebb és frissebb vagyok, mint bármely kezdő. És azután azt mondja Ön, »oly színházi anya volnék, aminél jobb nem is lehetek.« Színházi anya! Doktor ur, ez engem nagyon bánt, de azon megjegyzése: »aminél jobb nem is lehetek.« a födig alá. Nagyon mérges és nagyon szerencsétlen vagyok. Lesz szíves vasárnap nálam ebédelni? Nagyon örvendének a szerencsének.

Az Ön vigasztalhatatlan

C... Idája.

— Szervusz kedves öregem; köszönet a kemény szavakért, de már én ahhoz teljesen hozzá vagyok szokva, hogy velem durván és igazságtalanul bánjal. Minek is kellenének a barátok? Tehát csak »könnyed és kellemes mint rendezes« voltam tegnap? »Mint rendezes« ez meg sokkal keményebben hangzik, mint a »könnyed és kellemes.« Könnyed és kellemes egy pinczér, de nem a művész. Mit jelent az a megjegyzés, hogy én ismételve megmutattam, hogy milyen nélkülözhetetlen vagyok? Pontosan véve ez annyit jelentene, hogy nélkülözhetetlen vagyok. Kedves barátom, egy ilyen szó fájdalmat okoz. Szándékomban volt ugyan ezt a megsemmisítő kritikát szó nélkül elfogadni, de az én drága nemese szívű nőm, midőn bírálatodat olvasta, sírógörcsöket kapott és hároméves fiacskám is néhány óra óta olyan keservesen sír, hogy

A király házasodik.

Ez a hír ugyancsak makacsul fenntartja magát.

A király házasodik! hangzik mind sürrüben és mind komolyabban, mindenfelé a legnagyobb érdeklődést keltve. Legújabbban a müncheni „Neueste Nachrichten” egy drezdai levélben foglalkozik behatóan a magyar király házasságának kérdésével. — A bécsi udvarral tudvalegleg intim viszonyban levő drezdai udvar köréből, hozza a nevezett lap azt a szerinte teljesen hiteles hírt, hogy Ferencz József király házasodni készül. Az új magyar királyné donna Mária de las Mercedes spanyol infánsnő, XIII. Alfonz spanyol királynak idősebbik nővére lesz. Más forrás szerint Mária Lujának, a nemrég elhunyt bolgar fejedelemasszonynak huga, tehát szintén Bourbon királyi házból való pármái hercegnő lesz Ferencz József magyar királynak második felesége.

A királyt erre a második házasságára első sorban az a vágy bírja, hogy kettős trónjának fiú örökösét adjon. Másrészt az udvarnál való reprezentálás teszi szükségessé a király házasságát. A házasság híre, egyre határozottabb alakot ölt és e hír megerősítésének tekintik azt a körülményt is, hogy a bécsi udvarnál a főudvarmesternői tisztséget, mely Erzsébet királyné halála óta betöltetlen volt, újabban ismét betöltötték és Harrach grófné született Thurn-Taxis hercegnőt bízták meg azzal, hogy a legfelsőbb udvarnál a főudvarmesternői teendőket végezze.

Harach grófné ebben a minőségben rangban közvetlenül a királyi ház tagjai után következik és az új főudvarmesternő feladata legelső sorban az lesz, hogy a király házasságához megtegye a szükséges előkészületeket és hogy az új királyné udvartartását berendezze. Hogy a királyi ház mikor lesz, arról a drezdai udvarnál mitsem tudnak.

A két hercegnő közül, a kiknek Ferencz József királyval való házasságáról szó van az egyik, Mária de las Mercedes hercegnő, XII. Alfonzo volt spanyol királynak első feleségétől való leánya, a ki 1880 szeptember 11-én született s most tizenkilenc éves. A

másik hercegnő, a kit jövendő magyar királyné gyanánt emlegetnek, Róbert pármái hercegné leánya; azonban forrásunk nem említi meg, hogy Róbert hercegné életben levő tiz leánya közül melyiket szemelték ki Ferencz József király feleségének. A pármái hercegnők közül négyen meghaladtak a husz éves korukat s ezek közül a legidősebbik Lujza hercegnő, a ki 1872 márczius 24-én Cannes-ben született.

Még egy harmadik királyné jelöltről is van szó és ez Orleansi Fülöp hercegné nővére, Izabella francia hercegnő, a ki 1878 május 7-én Eu kastélyban született és most huszonegy éves.

A ruthén kérdés.

Negyedik közlemény.

Beregszász, 1899. márcz. hó.

Mielőtt ebbe a cikkbe belefognék, a mely azt tüzte ki célul, hogy a ruthén kérdés megoldásának feladatát a debreczeni kereskedelmi és ipari érdekeltséggel szemben jelölje ki: engedje meg a t. olvasó, hogy szubjektív legyek.

Mióta megírtam utolsó cikkemet: elhangzott Hegedüs Sándornak, az új kereskedelmi miniszternek programbeszédében különösen annak egyik legnagyobb figyelmet keltett passzusa a kereskedelmi és iparkamarákról... Mintha csak magamat hallanám, korholva a debreczeni kamarát a ruthén kérdésben tanúsított viselkedéséért... Gyönyörű jelentéseket, programokat írnak minden esztendőben, úgy mond Hegedüs, de tulajdonképeni feladatokkal, a reájk bizott kerület iparának és kereskedelmének valóságos fejlesztésével vajmi keveset törődnek... Akárcsak a debreczeni kereskedelmi és iparkamara, a melynek odaadó gondoskodása mellett a ruthén felvidék koldusbotra jutott... Önkéntelenül eszembe jut, a mit ugyancsak Hegedüs az Ujságrókról mondott, a kik informálás nélkül megértik azt, hogy mit kíván a közvélemény...

Azonban még ma sem késő, a kamara még mindig visszaszerzheti elvesztett jó hírnevét, ha élére áll hivatalul, de hivattottan, annak a mozgalomnak, mely ma füt-fát megmozgat, hogy érdeklődést keltsen a ruthén felvidék ügye iránt s ő egyenesen életre kelti a szunnyadó erőket. Ehhez persze nem hangzatos frázisok, nem reklámkiáltások, hanem öntudatos csendes szervezés és munkaközvetítés szükséges. Vegyék észre, hogy igenis terem

és készül ezen a környéken ma is olyan termék, mely hivatva van rá, hogy általános elterjedést nyerjen s a debreczeni piacznok helyét találjon s a melynek istápolásával életre lehet kelteni ezen a vidéken a vagyonosodást.

A legelső eszköz, a mely ezt a célt eredményesen szolgálhatja, az kell hogy legyen, hogy a ruthén felvidéket közelebb kell hozni Debreczenhez, a mult hónapban írt cikkemben tárgyalt vasuterv megvalósításával, mert ha ez meg nem történik, azt a kis hasznót, a melyet ez a vidék ma nyújt, — elhalássza Szatmár; de a debreczeni kamarán rajta marad az ódiom, a melynek ellenszerét Szatmár nem lesz képes megadni, hogy a ma meglévőt a kezében levő eszközökkel nem volt képes annyira fejleszteni, hogy abból a felvidék ne csak megéljen, hanem még vagyont is gyűjtessen, a mely cél pedig Debreczenben nem épen ismeretlen fogalom. — Ez a vasút volna hivatva arra, hogy lelket, életet adjon a beregszászi piacznak, mely ma csak teng, s újra visszaadja Vásáros-Naménynak az ő birtok, régi nevet, a mely mai szegénységében csak guny, de nem jellemzés.

A másik okvetlenül szükséges intézkedés a ruthén felvidék háziiparának gondozása. — Isten ments, hogy talán tanulmányozást érten valaki! Mert abból azon az egyen kívül, a ki a bőséges napidíjakat tanulmányozás czimen betöltött szabadság ideje alatt zsebrerakja, senkinek a világon semmi haszna nincs. Nem tanulmányozás szükséges, hanem erős akarat, mely elhiszi, aztan egyszeri látásra meg is győződik arról, hogy ezt a háziipart, — mely ezen a vidéken ma is él, érdemes pártolni, s akkor sorban községről-közsésre járva megrendeléseket tenni, esetleg előleg utján is biztosítva annak sikerét s a termékeket piacra vinni Debreczenben, a melynek hanyatló vásárait immár nagyon ideje volna valami friss vérrel feleleveníteni. Azonban valahogy azt ne higgye az, a ki talán ettől a pár szótól felbuzdult, hogy ez kincsebánya, a melyből milliókat lehet szerezni! Mert ha azt hiszi s elkezd nagy haszonra dolgozni, ami lehetőséges, mert a szegény ruthén nem képes felfogni munkájának értékét és néhány koronaért meg a lelke üdvösségét is odaadja, — az soha em lesz milliomos, legalább ez az üzlet nem teszi azzá, sőt mi több, magának a ruthén kérdésnek is többet árt, mint használ.

Ehhez az akcióhoz az az erős meggyőződés szükséges, hogy itt az önérdéknek okos apoása mellett képes egy törekvő kereskedő, a ruthén népnek is a mainál jobb létet teremteni. Azaz tisztában kell az illetőnek lennie azzal, mit kaphat még kellő nyilvánosság mellett Debreczenben egy-egy ruthén háziiparcikkert s akkor magának a lehető legkisebb tiszta hasznót számítva megígéri, illetve meg is adja a lehető legnagyobb arát a szegény ruthénak.

Szó sincs róla, nagyrésztben igaza van annak, a ki erre azt feleli, hogy az a legnagyobb ár, nem a ruthén, hanem a korcsmáros zsebébe vándorol. Még azt sem felejem rá, hogy ezzel nem a kereskedőnek, hanem az erkölcsnemesítő egyesületnek kötelessége törődni. Sőt elenkezőleg, mert ha nagy részben iga is ez, — kivétel mindig akad s ezek a kivételek alakítják át a társada mat. Ha majd látja a ruthén nép, hogy ezek a kivételes emberek ugyanazért a munkáért kapott ugyanazon pénzzel gyarapodnak, míg az ő munkájukért csak a korcsmáros gyarapodik: egyenkint fognak jó utra térni s maguk is gyarapodni. S ne gondolja senki, hogy talán ez a korcsmazás lehetetlenné teszi azt, hogy a kereskedő megkapja a megrendelt munkákat. Lesznek olyanok, a kik nem teljesítik elvállalt kötelezettségüket... az szintén bizonyos; de ha azok látják, hogy a többiek megkapják munkájukért a kiálkudott arát, ők pedig talán még adósak is maradnak az esetleg kapott előleggel: legközelebb kétszerezesen fognak igyekezni, hogy ők is eredményre jussanak.

S épen ezért az volna szükséges, hogy a vállalati szerződéseket a kereskedők ne egy évre kössék, hanem adjanak módot pl. három éves szerződésekkel a vállalkozóknak, hogy az

még a legkeményebb követ is megindítaná. Ezért írok neked még pedig — oh ne hidd, hogy ez komédiásházi — még pedig szívm vérével! Nem akarlak befolyásolni, de azt hiszem, hogy a te régi barátodat, akinek felesége és gyermeke van, szelidebben bírálhatnál meg.

Hü és igaz barátod

C... Gaspár.

Uram! Ön merészkedik ezt a sértést leírni, hogy a rendezés az én kezemben nyugodott. Nyugodott! Ebben a szóban sértés van, mert a rendezés nem nyugodott, hanem elcsúszott az én kezemben. És még mintha ez a sértés nem volna elég, még hozzá a kezemet, »biztosnak» kereszteli. Hallhatóan kéri belőle a guny, ahogy Ön ezt a szót használja. Ilyen körülmények között a barátságról köztünk többé szó sem lehet. A »pertus»-ságot ezennel visszaadom, a tiz forintot pedig, mit tegnap köicsönkértem, rövidesen vissza fogja kapni. Ha tegnap csak halvány fogalmam is lett volna, hogy barátságomat milyen halátlansággal fogja jutalmazni, sohasem tettem volna hitelezőmmé.

E... Győző.

Tisztelt Ur! Ön hónapok óta üldözi színházunkat megfajthetetlen támadásaival, amit mi eddig mint hősök tűrtük, mint szentek viseltük. Az Ön legutóbbi kritikája azonban

türelmünk fonala élesen elszakította. — Önből van annyi merészség, hogy ilyet írjon: »A színház látogatott volt, mintha a színház látogatottsága magában véve valami csoda volna. Ez a megjegyzés még Önnél is hallatlan és általa meg az angyalok is dühbe jönnének. Eonélfogva tudomására hozzuk, hogy szabadjegytől megfosztjuk és vagyunk tisztelettel

az... i színház igazgatósága.

Tisztelt Doktor ur! Sajnálattal adom tudomására, hogy Öntől a színházrovat szerkesztését kényszerítve vagyok elvenni. Ön felette gyöngéd és és feületes. Utolsó kritikája való s á g g a l á r a d t a sok dicsérettől. Az együgyű A... Arankat szellemmel és sikkkel, az öreg B... Bertát meg kellemmel ss izléssel ruhazza fel a kiállhatatlan C... Ida Önnel úgy tünik fel, hogy oly színházi anya, aminél jobb nem is lehet, az elhízott D... Gaspár könnyed és kellemesnek stb. Lapunk olvasói fel vannak lazítva az Ön czukro-víz bírálati miatt. Tisztelt uram ez nem járja! Lapomet tovább nem kompromitálhatom, miért is kérem önl, hogy magát elhocsá ottnak tekiotse.

Tisztelettel

Az... i lap kiadója, a »Debreczen» számára Némethől fordította: □

első évnek bármily okból szenvedett veszteségeit, vagy elmaradt hasznát a következő években kárpótolhassák s a kereskedő is visszakapja befektetett pénzét és reményességét az egy éves szerződés esetére feltétlenül bekövetkezendő per és annak — szintén rászakadó — költségei nélkül.

Aki talán vérmeseknek tartja ezeket a reményeket s nem bizik az egyesek miatt az összes által nyújtandó eredményben sem, annak azt mondom, hogy kapcsolja össze ezt a tervet, az akciónak 3-dik részéül ajánlom szövetkezeti szervezéssel.

Mint a lapokból olvashatta mindenki, a ruthén felvidéken máris tért hódított a szövetkezeti eszme és az orsz. központi hitel-szövetkezet befolyásával Egan Ede miniszter megbízott máris 27 gazdasági hitelszövetkezetnek vetette meg alapját s viszi őket egyenként a megvalósulás felé. Kérdem, miért ne lehetne ugyanezt az ipari szövetkezetekkel is elérni. S itt ismét a debreczeni ker. és iparkamarának kell a kezébe venni a dolgot, mint ezen akcióna törvény szerint hivatott testületnek.

Szövetkezetet kell alakítani a szállítás biztosítására és szövetkezetet kell alakítani a termelés folyamán jelentkező hiteligenyek biztosítására, hogy ekként védve legyen a szegény, tőkepénz nélkül dolgozó termelő, az úrsora ellenében s biztosítva legyen a nagyvárosi vállalkozó az idejében való szállítás reményében megindított közvetítő akciójának sikere felől.

De én még tovább megyek s figyelem-tetem az alföldi közönséget azokra a munkákra, amelyeket ezen a vidéken már ma is készen talál s amelyeknek okszerű fejlesztése és felvirágoztatása egyelőre maga is elég volna arra, hogy a ruthén felvidék ügyén hamarosan segítve legyen. Első iparág a fakészlet, tekenők stb. készítése, amely a töl felvidéknek már ma is egyik legelőrendű kiviteli cikke. Ezt feltétlenül ki kell emelni a kezdetleges háziipar és a házaló kereskedelem köréből, nem is beszélve a kosárfonásról, mely a beregi és ungi hegyek déli lejtőjén oly szépen fejlődött szőlőfelújítás folytán már is szép eredményt nyújt; de amely ma még ezt sem képes kielégíteni, holott hivatva volna arra, hogy nemcsak a szerednyei borvidék, hanem még a szabolcsi termelők szőlőit is ellássa kosarakkal. A másik nagyfontosságú iparág a vászonipar, mely szintén már is figyelemreméltó eredményeket mutat fel s amelynek ápolása úgy a ruthén felvidéknek, mint a szomszédos alföldnek óriási hasznára volna.

Sok egyebet sorolhatnék még fel, de ez — szerintem — nemcsak célszerűtlen, hanem felesleges is. Felesleges pedig azért, mert a ruthén felvidék túrista szempontból a legjobb, a legegészségesebb kiránduló helyek egyike, a melynek felkarolása a Debreczenben székelő Magyarországi Kárpátgyűlés Keleti Kárpátok Osztálya részéről nemcsak erkölcsi, hanem egyenesen a helyi szépepérvől vezetett önérdékből folyó kötelesség.

A ruthén felvidéknek beregi és maramarosi része a vadregényes tájakban és üdítő forrásokban annyira bővelkedik, mint az országnak igen kevés más része Erdélyen kívül. Legnagyobb részéből hiányzik a Tatra vidéknek sokak előtt mindig elviselhetlen, sőt egyáltalában nagyon rövid ideig tartó üdülési időszakot biztosító zordsága s így nyaraló telepeket létesítésére kiválóan alkalmas. Nehány fűrdő még ma is van a vármegye területén, amelyek azonban az első cikkemben vázolt viszonyok folytán inkább súlyedtek, mint emelkedtek hírnevben és felszerelésük modernizációjában az idők folyamán. Ezeknek fellendítése, a gazdagoknak a jobban felszerelt, a kevésbé tehetőseknek a kisebb igényeket nyújtó fűrdőhelyek megnyitása, illetve létesítéséről az illetőknek felvilágosítása ennek az egyesületnek feladata volna. Ungban Szobráncz, Beregben Szolyva, Hársfalva, Polena, Maramarosban Luhi, Visk, Akna-Szlatina, Gyertyánliget, Sugatag stb. közismert üdülő helyek, amelyeken kívül a hasonló hatású, de

hirükből egyáltalán nem ismert helyek szárával vannak, míg a hegyek déli lejtőjén s a Borsova völgyében fekvő községek egytől-egyig teljes nyári tartózkodással egybekötött szállótermelésre alkalmas s e célra már is szép sikerrel felhasznált helyek.

Aki szépet akar látni, utazzék fel akár a M.-Sziget-Körösmezői, akár a Munkács-lavoczei vasútvonalon és gyönyörködni fog a Fehér Tisza és Latorcza völgyének festői szépségében! Valóban csodálatos, hogy ennek a vidéknek nemhogy festője, hanem még fotografusa sem akadt s a magyar államvasutak váróterméiben Orsova, Erdély és a Magas Tatra mellett az Erdős Kárpátok és Beszki dek panorámáját hiába keressük.

Mar pedig régi dolog, hogy a „ignoti nulla cupido” s a Kárpátgyűlés Keleti Osztálya egyáltalán nem cselekszik a saját hírnevének ápolása érdekében, mikor ezt a nagy kincset, melynek gondozását és feltárását programjába vette, parlagon heverteti.

Hogy pedig ott végezzem, ahol elkezdtem ezt a cikket, visszatérek a keresk. és iparkamarára s megsugom neki, hogy ezen az áldott vidéken immár a nagyipar is megvetette a lábát, amely azonban folytatos éberségre és gondos előrelátásra hívja fel azokat, akikre gondja bizva van. Csak érintem jelenleg a frigyessalvai Kapamort, a hátmegi üveghutát és vasgyárat, ezekről bővebben majd esetleg személyes tapasztalat után tájékoztatom a Debreczeni közönséget s ha parancsolja — a debr. ker. és iparkamarát is — addig pedig kérem, bocsássanak meg azért, hogy érthetlenség vagy nehezen érthetőség csuszott be előző cikkeimbe a nyomdahiabák miatt.

Kohányi Gyula.

BELFÖLD.

A honvédségnek tüzéséggel való ellátása. A Wiener Tagblatt ma azt jelenti, hogy Fejérvári legutóbb Bécsben időzése főleg a magyar honvédségnek ágyúkkal való ellátásának tervével volt összefüggésben és hogy Magyarországon már a legközelebbi időben négy honvédségi üteget fognak szervezni. Erre a hírre csak az a megjegyzésünk, hogy ha megvalósulna a Nemzeti jogos követelménye kielégítésének kezdetét jelentene az önálló magyar hadsereg felé; de hat a Wiener Tagblatt az utóbbi időben nagyon rászoktatta arra, hogy feltétlen hitelben ne részesüljön.

KÜLFÖLD.

A Bánffy dicsőítő röpirat a román kamarában. Az indiskrét, tapintatlan és hazafiatlan röpirat, a melyet Bánffy védelmére írtak az ő bukása után, szóba került a romániai kamarában is, és ott meglehetősen heves vitát okozott. Szerencsére a román kamarának több esze volt, mint Bánffy röpiratkozó híveinek. A román kamara nagy többsége — 90 szavazat 18 ellen — egyszerűen nem üt fel annak az apokrif és hazug röpiratnak, hanem bizalmat szavazott Sturdza miniszterelnöknek és Románia nemzeti méltósága elleni merényletnek bélyegezte meg az ismétlést is a röpiratban foglalt gyanúsításoknak. Ezzel, azt hisszük, ez az ügy véglegesen el van intézve és az a kellemetlenkedő röpirat Bánffyval együtt át van adva az örök feledésnek.

Az ülésről szóló távirati tudósítás a következő:
Bukarest, márcz. 30. A kamara tegnapi ülésén Marghiloman képviselő a konzervatívok és Fleva hívei által aláírt nyilatkozatot olvasott föl, amelyben Sturdzának a kormány élén való megmaradását azok után a nyilatkozatok után, amelyek a magyar képviselőházban egy Bánffy Dezső volt magyar miniszterelnöknek tulajdonított röpirat tárgyalása során Sturdza és Bánffy politikai viszonyára nézve elhangzottak, a nemzeti méltóság megsértésének nevezi.

Sturdza a szóban forgó röpirat tartalmát fejtegeti és azt mondja, hogy ez a röpirat valószínűleg összefügg azzal a hamisított leirattal, amelyet a múlt évben Wlassics magyar köv. miniszter rovására közzétettek. Az, aki ezt a leiratot hamisította, épp úgy lehetne a névtelen röpiratnak a szerzője. Széll K. — mondja a szónok — maga jelentette ki, hogy a röpiratnak semmi jelentőség nem tulajdonítható. Igazán hallatlan dolog, hogy egy külföldön megjelent névtelen röpiratot fegyverül használják hazai politikus ellen.

A miniszterelnök azután pontról pontra méltatja a röpiratot és kimutatja, milyen boldog az ellene, mint román miniszter ellen emelt vádak. Különösen kiemeli a miniszterelnök, hogy a konzervatívok 1895-ben egyenlenséggük, követeléseik mértéktelensége és politikai moráljuk alacsony foka miatt buktak meg. Azután kiemeli, hogy Ferencz József 1896-iki látogatása Karoly király előzetes látogatásának következménye és annak a nemzetközi jelentőségnek az elismerése volt, amelyet Románia szerzett. Jeszenszky kitüntetése minden jelentőség nélkül való esemény. A brassói iskola ügyéről hivatalos diplomáciai okiratok adtak felvilágosítást.

A miniszterelnök beszédét nagy lelkesedéssel hallgatták. Utána beszélt még Marghiloman, Fleva és Take Jonescu. Azután a kamara elnöke a következő indítványt terjesztette elő:

Tekintettel Marghiloman képviselőnek több képviselő nevében tett nyilatkozatára, a kamara tiltakozik az ellen a merénylet ellen, a melyet Románia nemzeti méltósága ellen a külföldön elhangzott gyanúsítások s méltóságával szemben elkövettek. A kamara teljesen bizik a szabadelvű párt vezérének, Sturdza miniszterelnöknek, a ki mindig megtudta védeni az ország érdekeit és becsületét, okosságában, hazafiságában és méltóságában.

Az indítványt névszerinti szavazás után 90 szavazattal 18 ellenében elfogadták. A szavazás eredményét a kamara perczeiken át tartó tetszéssel és ovocziókkal fogadta.

A csehiek nyomatóka az osztrák és magyar birodalomban. A Novocztie a cseheknek a harmasszövetség ellen való igazgatóról ezt írja: Bennünket nagyon érdekli az, hogy a csehiek nincsenek meglegedve Ausztria-Magyarországnak Németországhoz való viszonyával. Az orosz szimpátia, bár lassan, de folytonosan fejlődik. A csehiek az utóbbi időben sokat tettek az orosz nyelv tanításáért, az orosz irodalom terjesztéséért, az Oroszországgal való kereskedelmi viszony javításáért. Ez az Oroszország érdekében való mozgalom nem gyorsan elbővülő számalang, hanem folytonosan fejlődő processzus szüleménye. Vajon lesz-e ennek a mozgalomnak gyakorlati eredménye? Nem szabad feledni, hogy nem Ausztria, hanem Magyarország a harmasszövetség lelke és hogy Magyarország politikája oly tradíciókon alapszik, melyek már régóta anakronizmus-számba mennek. A cseh nemzet oly befolyásos elem Ausztriában, hogy politikai szavát nem lehet mellőzni és a mig a harmasszövetség fontossága Anglia megerősödésével parhuzamosan apad, a cseh nép feltétlenül érvényesíteni fogja befolyását Ausztria Magyarország külpolitikájában.

Színház.

Fausztocska. Kétszeri elhajtás után sajnos csütörtök este mégis előadták a Fauszt paródiát. Hogy honnan vette az igazgatóság ezt a sületlen tálományt, nem tudjuk, arra azonban igazán kíváncsiak vagyunk, hogy miért kellett a Fausztocskát beadni a közönségnek. Vagy talán nem tudták más darabot találni, a melyben elbucsztak volna Kaposi Jozsa és Szentés János a társulat két igen kedvelt tagi? A távozók mindenesetre kellemesebb emléket hagytak volna maguk után, ha más darabban bucsuz-

nak el a debreczeni közönségtől, mert a librettó silánysága és a muzsika üressége szinte bosszantóan hatott a hallgatókra.

Mindezekről eltekintve a csütörtöki előadást bátran lehet ünnepi előadásnak nevezni. A színház a legutolsó zugig megtelt közönséggel, amely még egyszer, utoljára gyönyörködni akart a legkedvesebb szubrett, K a p o s s y Józsa művészetében. Mikor először megjelent a színen, percekig tartó, zúgó tapsvihar fogadta, amely fokozódott, mikor az orchesterből egy gyönyörű ezüst koszorút s egy hatalmas virágállványt nyújtottak fel. Valahányszor megjelent, kitört a taps, a melyben a közönség rokonszenve és őszinte szeretete nyilatkozott meg.

K a p o s s y Józsa könnyekig meghatva köszönte meg az ovációt, melyhez hasonló kevés énekesnőnek jutott a társulat részül. A tapsokból a másik távozónak S z e n t e s Jánosnak is bőven kijutott. De nemcsak ők kettőn ucsuztak. Bucszott még valaki aki szerényen megbuzódva a karnagy székben biztos kézzel dirigált. Ez a bucuzó V i n c z e Zsigmond, a társulat fiatal második karmestere volt, aki rövid ittele alatt is tanúságát adta képességének és nagy zenei tudásának.

Vincze, ez az ambíciózus, fiatal karmester, akire még szép jövő vár, M a k ó Lajoshoz, első karmesternek szerződött.

A többi szereplők dicséretre méltó buzsalmat fejtettek ki az előadás sikerének emelése céljából. A színlap, mint Mephistofelest, Sziklayt jelezte, aki hirtelen megbetegedvén, szerepét C s a t á r játszta el, kit mintha már láttunk volna e szerepben?

Táviratok.

Merénylet a király ellen.

Budapest, márczius 31. (A „Debr.“ ered. táv.) Szenzációs esetnek a hírét közlik Bécsből. Állítólag tegnap két anarchista merényletet akart elkövetni a király ellen.

A bécsi rendőrség értesítette a budapesti rendőrséget, amely szigorú vizsgálatot indított. Mint később értesülünk a bpesti rendőrség egyik király elleni merényletnek a nyomában van. A merénylet olasz.

Budapesten óriási az izgatottság. Az emberek csoportokra verődve tárgyalják a szenzációs hírt.

Czáfolat.

Budapest, ápril 1. Feladatott d. e. 11 órakor. A „Neue Freie Presse“ telefonon felszolgáltattván kijelentette, hogy a király elleni merényleti hírek teljesen koholmányok, Bécsben absolute nem is beszélnek nem is tudnak róla.

Az orosz diákszavargások.

Pétervár, márcz. 31. „Deb.“ ered. táv. A pétervári egyetemen előforduló diákszavargások miatt ez összes hallgatókat kizárták. A kik újra föl akarják vétetni magukat, azoknak márczius 24-ig (ó-naptár szerinti) be kell adni folyamodványukat a rektornál.

A zsidó kereskedők Moszkvában.

Pétervár, márcz. 31. „Deb.“ ered. táv. A miniszterium elrendelte, hogy Moszkvában és a moszkvai kormányzás többi városában zsidó kereskedők csak a pénzügyminiszter és a főkormányzó jóváhagyásával szerzhessenek első osztályú cég-engedélyt és hogy ez az engedély 10 év múlva megújítandó.

A Fülöp-szigetek.

Washington, márcz. 31. „Debr.“ ered. táv. Ottis tabornoknak egy tavrata azt jelenti Manilából, hogy Mac Arthur ezredes bevette Malolost, a filippinok főhadiszállását. A filippinok nem tanúsítottak nagy ellentállást, hanem följajították a várost és visszavonultak.

H I R E K.

Ünnepi istentiszteletek.

Husvét vasárnapján az ev. ref. istentiszteletek alkalmával egyházi beszédet tartanak:

Nagytemplomban: Csutoros Albert s. lelkész; Kistemplomban: Fehér Gyula s. lelkész; új templomban: K. Tóth Kálmán lelkész; Ispótytemplomban: Mitrovics Gyula lelkész; Szegényház templomban: Békési Lajos s. lelkész.

H u s v é t h e t f ő j é n délelőtt egyházi beszédet tartanak: Nagytemplomban: Bogdán Lajos senior; kistemplomban: Bagaméry Károly esk. felügyelő; új templomban: Biró János esk. fel.; Ispótytemplomban: Molnar Vincze 4. éves thologus.

Az ág. hitv. ev. templomban:

H u s v é t e l s ő n a p j á n : d. e. 10 órakor predikál és urvacserát oszt Materny Lajos főesperes. Délután 3 órakor predikál Schindler Márton segédlelkész.

H u s v é t m á s o d i k n a p j á n : d. e. 10 órakor predikál Schindler Márton s. lelkész. — Délelőtt 11 órakor egyházi közgyűlés több fontos tárggyal.

* **A debreczeni nemzeti párt feloszlása.** A debreczeni nemzeti párt a napokban tartott választmányi ülése a következő határozatokat hozta: 1. Az országgyűlési nemzeti párt feloszlása folytán a debreczeni nemzeti párt is feloszlottnak nyilvánítatik 2. A választmány nem befolyásolhatja a párt tagjainak szabad elhatározását abban a tekintetben, hogy a nemzeti párt feloszlása után minő politikai álláspontot foglaljanak el, de tekintettel arra, hogy a szabadelvű párt programja a volt nemzeti párt programjával mindenben megegyez (?) s hogy a szerint a szabadelvű párt támogatásával a volt nemzeti párt elveinek megvalósításra segítetik elő: a választmány igen kívánatosnak tartja, hogy a párt tagjai a szabadelvű párt tagjai közé lépjenek be s erre a párt tagokat fel is hívja. (Tehát mégis csak befolyásolás! Szerk.)

* **A debr. g. kath. hívekhez.** F é v i ápril hó 4-én előírt a rk. plébánia templomban d. e. 8—10-ig gyóntatást tart — 20 órakor nagymisa, aztán keresztelés és egyéb előforduló ténykedések kiszolgáltatása lesz — ömege megjelenésre híveimet ez uton is meghívom. H. Bösörmény, 1899 márcz. 30. Varga László, h.-bösörményi görög kath. esperes.

* **A népkönyha bezárása.** Tegnap délelőtt 12 órakor volt a népkönyha bezárása. Megjelentek az alkalmakkal a népkönyha helyiségekben: Veresné S z a t h m á r y Teréz öngyűlési elnök, Szabó Kálmáné alelnök, Bészler Károlyné, Fráter Erzsike, Koncz Ákosné, Meskó Antalné, Muraközy Róza, Vertessy Lajosné választmányi tagok és mások. A város részéről: Bészler Károly és Hajdu Gyula tanácsnokok, a sajtó részéről: Koncz Ákos. A melegedő nagy teremben összegyűlt szegények t főleg nagyszámú gyermekek előtt S. Szabó József öngyűlési titkár tartott alkalmoszerű beszédet s intette őket főleg a há-

lára. Azután megköszönte az urhölgyek fáradságot nem ismerő buzgóságát, a város nemes keblű partfogókat és sajtó meleg részvétét.

* **Öngyilkossági kísérlet.** P e l l e k Lajos biztosítási ügynök ma reggel öngyilkosságot kísérelt meg. Fölakasztotta magát a kályhára, a szolgáló azonban még idejekorán észrevette végzetes szándékát. Remüiten segítségért kiáltott, mire a szomszédok összefutottak s mikor levágtak, még életben volt. Ápolás végett beszéltették a közkorházba. Öngyilkosságának oka a nyomor.

* **Asztalossegédek gyűlése.** A sztrajkoló asztalossegédek a polgármester engedélyével ma délután 3 órakor a timártársulat árucaarnokában gyűlést tartanak. A gyűlésen szorult helyzetük javítása felett fognak tanácskozni.

* **Sikkasztó házaspár.** A margithai csendőrség tavrítalig értesítette a debreczeni rendőrséget, hogy S z i n e t á r József és neje 500 frt. elsikkasztása után megszöktek. A rendőrség nyomozza a házaspárt.

* **Razzia.** A rendőrség tegnap este razzia-tartott, mely alkalmal több közveszélyes csavargót sikerült elfogni.

* **Meghívó.** A debreczeni munkás dal-egylet f. 1899. évi ápril hó 3-án, husvét második napján a „Margite“ fürdő dísztermében Keller Sándor egyleti karnagy vezetése mellett Kiss Béla zenekarának közreműködésével Dalestélyt rendez.

* **Körözések.** A debr. kir. törvényszék K o r m o s Mihály 38 éves lakatossegédét és Z s á k Fáni 28 éves napzámosnót, kik vad házasságban élnek egymással lopásért, Mark Károly 40 éves pinczért pedig sikkasztásért országosan körözeti.

* **Az ideai főszóras.** A debreczeni illetőségű es azon idegen ifjak sorozása, kiknek Debreczenben leendő előállítását illetékes sorozó járási tisztviselőjük engedélyezte folyó évi április hó 21, 22, 24, 25 és 26-ik napjain tartatik meg. A sorozás kezdete mindenkor reggel 8 órakor és helye a „Pavillon“ gyalogási taktanyának VI-ik számú épülete. A sorozó bizottság polgári tagjai: Komlóssy Arthur főjegyző polgármester-helyettes, mint elnök Oláh Károly tanácsnok, Dr. Sarváry Gyula főorvos. A közös hadsereg és honvédség részéről 1—1 törzs tiszt, mint elnök; 1—1 főtsz, mint sorozó tiszt és 1—1 katoná, illetve honvédorvos. A sorozás következő sorrendben fog megtartatni: Apr. 22-én az 1-ső korosztályból (1878 évi születtek) azok kiknek sorsszáma 1—240-ig. Apr. 22-én az 1-ső korosztályból azok, kiknek s o r s z á m u k 240-től végig terjed s azon kívül a II-ik korosztályból (1877 évi születtek) azok, kiknek sorsszáma 1—160-ig terjed. Apr. 23-án vasárnap szünet. Apr. 24-én soroztatnak a II-ik korosztályból azok, a kiknek sorsszáma 190-en felül van és ez 1876-ban születtek (III-ik korosztálybeliek) közül az 1—100-ig tartó sorsszámmal bírók. Apr. 25-én a III-ik korosztályból elmaradtak. Apr. 26-án az idegen állításkötelek s a törődöttséggel jelentkezett népfelkelők és az összes igazoltan elmaradtak.

* **Pályázat honvédevelő intézetekbe.** A honvédelmi miniszter a soproni honvéd főreáliskolában és a Ludovika Akadémiában az 1899/1900 tanévre megüresedő helyek betöltésére pályázatot hirdet. Mindkét honvéd képző intézetben van egy-egy Debreczen város közönsége által betöltendő teljesen ingyenes alapítványi hely és pedig a Ludovika Akadémiában elsősorban debreczeni, ilyenek nem léteben magyarországi illetőségű ifjak részére egy városi alapítvány; a honvéd főreáliskolában pedig egy Andabási Szilágyi Mihály-féle alapítvány kizárólag debreczeni illetőségű, polgári származású, református vallású ifju részére. A pályázati hirdetmény a városi tanács katonai ügyosztályánál, továbbá a középiskolák igazgatóságainál megtekinthető. A kérvények szabályszerűen fel-

szerelve f. évi május hó 10-ik napjáig adandók be a városi Tanácshoz. — A pályázati hirdetményből k i e m e l t e t i k, — hogy a Ludovika Akadémiájában oly 17 évet betöltött és 20 évet túl nem haladott ifjak vétetnek fel, kik valamely főrealiskola vagy gymnasium VIII-ik osztályát végezték, avagy azt most végzik, a honvéd főrealiskolába pedig oly ifjak vétetnek fel, kik legalább 14, de legfeljebb 16 évesek s valamely középiskola IV-ik osztályát végezték, a vagy azt most végzik.

* **Közgyűlés.** A debr. ev. ref. egyház pres-byteriuma 1899. évi ápr. hó 3-ik napján délelőtt 10 órakor az egyház tanácsstermében gyűlést tart.

* **Polgári kerékpáros egyesület Debreczenben.** F. hó 21-én tartott választmányi gyűlésen azon határozat hozatott, hogy az egyetli tagok részére turadijat ad az egyesület (saját pénztárából) és pedig azon célból, hogy a kerékpár sport fejlesztését ez által növelje, a tehetségesebb tagjait a gyakorlásra (training) serkentsse, mi által versenyképes conditióba jön es hogy a sport társi vonzalmát a társas kirándulások rendezése által olyan alakban fejlessze, hogy az barátn testvéri egyetértésnek legyen nevezhető. A turadijazás következőleg alapítottat meg:

1. Mindazon rendes tagok, kik 1899. jan. 1-től decz. 15 ig 3000 klmrt tesznek meg kerékpáron, ezüst éremmel díjaztatnak, ezen díjra igényt tartó tag köteles 10 egyesületi kirándulásra részt venni.

2. 5000 klmrt meghaladó turák nagy ezüst éremmel díjaztatnak.

3. A legtöbb egyesületi kirándulásra részt vevők (nagy ezüst érem az elsőnek, kis ezüst érem a másodiknak, bronz érem a harmadiknak) díjaztatnak.

4. Az alapító és rendes tagok mindazon női család tagjai, kik ez évben 1500 klmrt tesznek meg kerékpáron, ezüst éremmel díjaztatnak.

5. Minden tag köteleztetik a kirándulás helyszínén, vagy legalább 3 napon belől tura lapját kapitány, vagy menetparancsnoknál hitelesíteni.

6. Csakis hiteles bélyegzővel igazolt turák díjaztatnak.

7. Az egyesületi jelvény úgy az egyesületi kirándulásokon, valamint magán turákon feltétlenül viselendő.

8. A hitelesített tura lapok lezárt borítékban beküldendők, melyek csak a jelzett zárlati határidő után adatkak ki a főlülvizsgáló bizottságnak.

9. A főlülvizsgáló bizottság még a zárlati határidő előtt állapítja meg a díjazásokat.

10. Hibásan kiállított tura lapok visszautasítatnak.

F. é. ápr. hó 1-től minden szombaton este 7 óratól 10-ig az egyetli helyiségben (Dréber sörcsarnok) társas összejövetel, melyen az összes tagok részt vehetnek. Sportlapok rendelkezésre állanak. Vendégek szívesen látta nak.

* **Halálozások.** Vettük a következő gyászjelentéseket. Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, a felejtethetlen jó nőnek, testvérünknek, sógornénknak és áldott emlékü rokonnak néhai **ROTTLER BÉLANÉ** szül. Székely Izabelle urnőnek f. hó 1-én d. é. 8 órakor élete ek 39-ik, boldog házasságának 16-ik évében, a haidokló szentségek ájtatofelvetele után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei folyó hó 3-án d. u. 4 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint a Péterfia-utcza 30 dik számú házunktól a Szent-Anna-utczai temetőbe örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise áldozat pedig ápril hó 10-én d. é. 8 órakor fog a debreczeni róm. kath. templomban az egék Urának bemutatni. Debreczen, 1899. április hó 1-én. Bánatos férje: Rottler Bela. Testvérei: Székely Ella férjével Vattay Gézával, Székely Istvan nejjével Duzs Emiliával, Dr. Székely Ádám nejjével Parali Ilonával, Dr. Székely György nejjével Szabó Ottiliával, Székely Vilma férjével Buzás Miklóssal, Székely Kázmér. Özv. Rottler Józsefné, mint anyós.

Özv. Novák Jánosné, mint sógorné. Valamint számos rokon nevében is. Szerető szíved, jó lelked emléke kísér a sirba!

A legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel jelentjük, hogy a legjobb gyermek, anya, nagyanya illetve anyós özv. Fái **FAY GYULÁNÉ** szül. Krajnik Karolina f. hó 31-én este 7 órakor, életének 51. évében, rövid szenvedés után, szívizélhűdésben elhunyt. Kedves halottunk földi részei a gr. Dégenfeld-téri 4. sz. háztól f. évi ápril hó 2-án d. u. 4 és fél órakor tartandó r. kath. egyházi szertartás után, a debreczeni r. kath. temetőben fognak örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise-áldozat pedig ápril hó 10-én d. e. 9 órakor fog a debreczeni r. kath. templomban az egék Urának bemutatni. A végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat és ismerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1899. márczius 31-én. Az elhunytak édes anyja: öv. Krajnik Pálné szül. Dévaványai Halas-v Eulália. Az elhunyt leánya: beőisei Buday Gyulane, szül. Fái Fay Ilona. Az elhunyt veje: beőisei Buday Gyula. Az elhunyt unokái: Orvényi Béiane, szül. beőisei Buday Ilona, Gyula, Leona, Győző, Mariska. Számos rokonok nevében is. Ádás és béke lengjen porai felett! — Mindket temetést Gebauer K. tem. int. rendezi.

* **Pályázat katonai intézetekbe.** A honv. miniszter ur a fumei cs. és kir. hadtengerészeti akadémiába, a katonatiszti árva fiúk nevelő intézetébe, a katonai realiskolába, a két katonai akadémiába és a katonatiszti leányok soproni nevelő intézetébe való felvételi tárgyában pályázatot hirdet. Az általános pályázati hirdetmény megtekinthető naponta a hivatalos órák alatt a városházánál a közleveltárban és a városi tanács katonai és illetőségű ügyosztályánál, továbbá a gimnaziumok, az állami főrealiskola s a ker. akadémia igazgatóságainál, illetve az elemi iskolák felelősökénél. Pályázati vehatáridő a fumei hadtengerészeti akadémiába f. é. jul. hó 30-ika, a többi intézetekbe máj. hó 15-ike.

* **Az új miniszterek és a F. M. K. E.** A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület felirataiban üdvözölte a multkor Széll Kalmánt, miniszterelnökké történt kinevezése alkalmából. Erre a feliratra a miniszterelnök Thuróczy Vilmos nyitra megyei főispánhoz, a F. M. K. E. elnökéhez intézett következő levélben választott: »Meltóságos egyesületi Elnök ur! Miniszterelnökké történt kinevezetése alkalmából hozzam intézeti meleg hangu üdvözlésükért fogadják őszinte köszönetemet. Jóleső érzelmekkel töltöttek el becses soraik annyival is inkább, mert igazolást látom bennük azon több ízben kifejtett meggyőződésüknél, hogy csupán a társadalmi elemek és alakulatoknak hathatos támogatásával képes az állam a nemzeti államiság megalkotása s a magyar kultúra sikeres terjesztése körüli czéljainak megfelelni. Legyenek róla meggyőződve, hogy ki a művelődés ügyét, a magyar nemzeti kultúra nagy czéljait, mint maganember is mindenkor híven iparkodtam szolgálni fészemet a kulturális munkából munkából ezentúl is ki ki akarom venni. Hazafias üdvözléssel, Széll Kálmán s. k.»

Wlassics Gyula kultuszminiszter, a F. M. K. E. hozzá intézett üdvözlő feliratára való szólólag dr. Janits Imre ügyvivő alelnökhöz a következő, rendkívül meleg hangu levelet írta: »Nagyragos alelnök ur! Fogadja es tolmácsolja, kerem, őszinte köszönetemet ama szives üdvözlésért, melyben a F. M. K. E. részesített. Mint a magyar közművelődés harczosa, a multban is teljes méltanyalással tekintettem az egyesület működését, mely nehéz viszonyok között máris szép eredményeket hozott létre. A magam részéről a jövőben is őszinte rokonszenvvel és figyelemmel kísérem működésüket s virágzást es terjeszkedést kívánok az egyesületnek. Mély tisztelettel: Wlassics s. k.»

* **Talált malacz.** A pesti utcán egy feléves malacz találtatott. Tulajdonosa kellő igazolás után átvetheti a mezőrendőrkapitányságnál.

* **Sturm szerénysége.** A miniszterelnök minapi bécsi utja alkalmával eselt meg ez a mulatságos jelenet. Sturm Albert, a ki azt a bizonyos »félhivatalos szócsove« tarja a kezében, amelyen át a kormány kívánságairól szokott értesülni a világ, a bankassai magyar palota előszobájában várta, hogy frissiben kapjon hirt Széll Kalmán kir. audenciájáról. De a miniszterelnöknél előbb ért oda Fejérváry Géza báró, aki pattogó szavajárása mellett egy kis é maró humoráról ismeretes, barátságosao nyújtott kezét Sturmnek aztán mosolyogva szólt:

— Mondja csak kedves Sturm miért nem magyarosítja meg a »nevét? Látja itt Bécsben nem járja, hogy a miniszterelnök faktotumának német legyen a neve.

— De hát mire magyarosítsam, kegyelmes uram?

— Mire?... Hát Viharra, Vihar Albert jól hangzik.

— Kegyelmes uram, — a szerénységem tiltja, hogy miniszterelnököknél erősebb legyek, a míg ő Széll, addig én nem lehetek Vihar.

* **Király aki nem tagadja meg polgári származását.** II. Oszkár svéd király most Biarritzban időzik, hogy a nemrég kiállott betegége utókövetkezményeitől is megszabaduljon. A király itt a legnagyobb előszeretettel keresi fel a rokonait. Biarritz közelében, Tanten, ahol IV. Henrik bölcsője is ringott, még áll a ház, amelyben Bernadotte, Franciaország marsallja, később Svéd-Norvégország királya született. A Bernadotte család sok szegény rokona is él erre, ezeket a király sohasem tagadja meg s folyton segíti. Egyik unokafivérét, Bernadotte nyomdászt, aki Bordauban dolgozik, nemrégiben kihallgatáson is fogadta a király. A király legközelebbi rokona, Lagréze gr. az irodalombaz is jó nevet szerzett.

* **Egy város költségvetése.** Szeged város tavaly zárószámadása ma készült el. — Eredménye egészen kedvező, mert az előirányzott bevételek mind befolytak, sőt fölösleg is marokzik. A kiadásoknál egy kevés túlépés van, a mit hasznos beruházásokra fordították. Bevételekre elő volt irányozva 1.430.296 frt 10 kr, tényleg pedig 1.580.740 frt 43 kr folyt be, kiadás volt 1.575.248 frt 60 kr.

* **Nyilvános köszönet.** A Kézügyesítő oktatást fejlesztő Egyesület pénztárába a következő adományok folytak be: István gözmalom ársulattól 25 frt. Alföldi takarékpénztártól 5 frt. Takarek és Hitelintézetből 5 frt. Lég szesz-társaságtól 10 frt. D-breczeni Első Takarékpénztártól 26 frt. Az egyesület elnöksége a nyilvánosság előtt is köszönetet mond a nevezett intézeteknek nemes czélu adományaiért.

A „Bika kávéház“-ban

ma szombaton azaz 1899. április 1-én nagy zene-estély tartatik **Magyari Tetvérek** zenekara mellett.

Számos látogatást kér

a **Bika szálloda** bérlo-ársaság
üzletvezetésége.

IRODALOM.

Uj idők. Egyetlen irodalmi vállalat sem tudta oly bőségesen összeforrasztani a magyar gondolatot és erztét a mai tökéletes művészi formával, mint Herczegh Ferencz lapja az Uj idők. Ezt a kiváló eredményt azaz érte el, hogy a naga számára biztosította az összes jeles magyar írókat és művészeket, akik regényeik, elbeszéléseik, ismeretterjesztő cikkeik

és rajzaik s képeik legjavával keresik fel az Uj Időket, a melynek révén máris vezető szerep jutott a magyar irodalomban és művészetben. Allandóan két regény folytatását költi az Uj Idők, ezeket mindig legélvezetesebb penza írja, társadalmi czikkjei közül országos hírűvé váltak már Horváthyé, ő nagysága szellemétől szikrázó kasziói tereferéi. A mi a magyar szalon- és társadalmi életet illeti, a magyar családot, a színházat, irodalmat és művészetet érdeklí, arról írónk legjava ír hetenkint cikkeket, rajzokat, amelyek nemcsak tökéletes formájuk révén, élvezetesekek hanem **tevézetik** az olvasót ennek a forrongó századvégnek szellemébe. Udasába. Érdekes és nagyjelentőségű ujtás az, hogy az Uj idők időnkint színes műlapokat is ad, a melyek a modern technika magas latán állanak. Ilyen például az is, amelyet az előfizetők a husvéti számban kapnak. Ez a gyönyörű műlap, a mely nyolcz színben van nyomva, a romantika paradicsomát, Velenczet mutatja be, csodás keek egevel, lagunaival, mesés palotáival. Ez a műlap, amely az Uj Idők kettős nagyságában jelenik meg, bekere-telésre is kiválóan alkalmas és minden szalonnak díszére válik. Az Uj Idők most új évnegyed előtt áll. Mint modern, előkelő, minden ízben magyar családi lap, számot tarthat arra, hogy ezentúl is oly lelkesen sorakozzanak köréje az olvasók, mint eddig. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 2 frt. fél-évre 4 frt. kérésre mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal (Andrássy-ut 10 sz.)

Tanügy.

Ösztöndíj alapítvány. Gr. Kunn Géza főrendiházi tag, valóságos belső titkos tanácsos, hírneves tudósunk a dévai állami fő-reáliskola hazafias és humanisztikus törekvé-seinek méltánylásául ezer kor. alapítvánnyal lépett az intézet jövője közé. A tanári kar a megtisztelt alapítványt gr. Kunn Géza alapít-vány czímen fogja kezelni s évről-évre az in-tézet ama példás viseletű, jeles tanulóját fogja azzal kitüntetni, aki tanúi kiválósága mel-lel, Hunyad megye történelméről szóló pályamunkával, vagy önképzőkört dolgozattal is beigazolja nemes törekvéset. Gr. Kunn G. ugyanis, mint a hunyad megyei tört. ré észeti tarsulat elnöke, a tár-ulat 1897. szept. 29-iki közgyűlési beszédében Hunyad megye dicső múltjának behatóbb tanulmányozására buzdít-totta a megye magasabb tanintézeteinek ifjusá-gát s a tanári kar a gr. Kunn G. alapítványt első sorban e lelkesítő szót nemes intenciói-nak megvalósítására kívánja értékesíteni.

CSARNOK.

Ma-ka-ó, Lú ország kormányzója.

(Chinai történet.)

China dicső és nagy ország és van oly messi tőlünk mint Jeruzsálemtől bizonyos Makó (ha ugyan nem messzebb).

China igen sok országra oszlik fel. (jelenleg 18-ra), ezek között legnevezetesebb Pe-csi-li, melyet nagy fal választ el Mongóliától és 140 városai közül Peking tűnik ki legjobban.

E yike ezen tartományoknak Lú, mely különösen népies történetekben sokat szerepel és szolgát színhelyül.

Sokáig a bölcs Mong-ko kormányozta e tartományt, de valahogy elvesztette a császár kegyét és száműzette halt meg. — Helyébe Ma-ka-ó került, a ki a frankoknál (u. i. Európában) nyerte műveltségét és egy 3-adik rangú mandarin*) tisztet is viselte.

Ma-ka-ó-t hamar megszerették a társaságokban, kifogyhatatlan volt ő a nyájasságokban, udvariasságokban. Ha te két szolgát küldtél tudakozódní a «szép, dicső, nagyszerű mandarin egészsége felől, biztos lehettél róla, hogy 4 vagy 8 szolga várt otthon rád a vi-

*) chinai nyelven: K o u a n g.

szontkérdéssel, melyet hozzád a te: »legalázatosabb, méltatlan rabszolgád», a kegyelmes mandarinur küldött.

Egész idejét a társaságokban töltötte, a mi pedig tekintve a chinai udvariassági formákat, reodkivül fárasztó és nehéz foglalkozás. Minthogy felteszem t. olvasóimról, hogy a chinai illemlszabályokkal behatóbban nem igen foglalkoztak, és ha igen, hamar ellelejtették, nem lesz érdektelen Ma-ka-ó urat Ni-hun-tsang? negyedrangú mandarinhoz (tehát egy alsóbb rendeltjézh) való látogatásában elkísérnünk.

Előfutarak rohannak korbácsval az utcán végig, mindenkit kitérésre szólítva fel. — Az utcán levők kitérnek, a nyomorult kulik (szogak) és kezelő hivatalnokok földre borulnak. Ki ezt nem tenné, azon segít a korbács.

A fullajtárokat követi négy szolga aranyozott diszben egy felséges legyezővel és napernyővel. — A napernyő vere. és sárga selyemszövetből készült és kettős. — Ez u. i. a mandarinok hivatalos jelzése. — Ezután egy pompás gyaloghintó következik, mit félmezelen szogak felváltva visznek, két oldalon pedig iova és gyalogos szogak.

Most a menet egy nyári laknál állott meg. Bu-ta-te város Ej-nye-ni külvárosában, s a mandarin intésére előlép egy szolga és egy legyező módra összehajtogatott, vörös és aranyos jegyet (tiet-ee**) küld be, melyen nevevel együtt, néhány bók is foglaltatik. p. u.: «Urasagodnak szives és őszinte barátja vagy urasagod tudományának örökös tanítványa tisztelet t teszi, hogy ön előtt a földig hajoljon». Ha el fogadják (mint itt az eset) gyaloghintójában az udvaron át az elfogadási teremig viteli magát.

Itt várta már Ma-ka-ó-t Ni-hun-csang almandarin s van fő (ezer szerencse) szavakkal gadtá. — Persze előbb pár hajlongás jobbra és balra való tiszteles s néma üdvözlést előzte meg ezt s pár bók történt mindkét részről, míg Ma-ka-ó előre lépett. «Hogy tenné ő. urasagod legnyomorultabb szolgája és alázatos követője?»

De azért mégis előrelépett s Ma-ka-ó külön kifejezte hódolatát Teu-tsing-heu asszonynak, az almandarin egyedüli nejének (Nekünk úgy tetszik, mintha csin-alau mosoly villant volna fel mindkettőjüknel mikor egymásra néztek. Die kennen sich schon gut!)

A háziur kijelentette, hogy ez: «élete legszebb és legholdogabb napja» s egy, a vendég számára kijelölt székelt, sárga ruhája veres szelelvel letörölt s tordre borulva ajánlotta fel Ma-ka-ó-nak.

Ma-ka-ó nagy szabadkozásra leült és, fedett fövel (ezt letakarni náluk nevelenség) s nagy komolyan szólt:

— Fei-sin. (a te szivedet nagyon pazarlod.)

— Ki-can. («hogy merészelném», t. i. hinni.)

— Sie-pu-tsing. (az én hálam határtalan.)

— Ki-can! (mint fennt.)

Ma-ka-ó most előadta, hogy meghívja Ten-tsing-heu asszonnyal együtt Ni-hung-tseng mandearint egy kerti ünnepéyre. (Újra bokolás és szabadkozás.)

Majd behozták a teat s kütták (ez se ment egyszerűen, mert megvannak határozva a mozdulatok, hogyan kell a csészt megfogni s az ajakhoz vinni) s Ma-ka-ó távozásra szánta el magát, de előbb egy óra bokolásokban telt el.

(Olyankor, mikor a két mandarin háta, volt egymásnak, Fen-tsing-heu különös bizalmassággal nézett a főmandarinra.)

Ezután megszólalt a háziur:

— Yeu mio, Tai man. (rosszul fogadtunk, rosszul vendégtünk meg) mire persze a vendég szabadkozott. Végre is a házi ur kikísérte vendéget, megnézte miképp ül a gyaloghintóba, ez tiltakozott, hogy nemes jelenlétében ezt nem teheti; ismételt vonakodások

*) Az itt előforduló chinai szavak autentikusak.

és kérelmek után végre a háziur felre állt, Ma-ka-ó felült; mire a háziur újra megjelent s szerencsés utat kívánt: Ma-ka-ó vil-szonozta a szivességet s nem akart távozní, míg a háziur be nem megy; ő szabadkozott, hogy ezt nem teheti, míg vendége el nem megy (az illem ugy hozza magával, hogy a háziur némi vonakodás után visszavonuljon így is történt s alig indult el Ma-ka-ó, ki lépett bucsút venni s utána kiált, a mire Ma-ka-ó hajlongásokkal és jelekkel vála-szolt.

Alig ért haza Ma-ka-ó, már is ott várta egy szolga, hogy egészsége után tudakozódjék s neki köszönetet mondva, újbóli látogatását kikerje. Ma-ka-ó 3 szolgát küldött szerencsekívánataival.

Ezekben igen ügyes volt Ma-ka-ó (kinek valódi neve Sie-yu volt, a másik nevet csak a makao játékban való jártassága miatt nyerte. Különbén Fer-hli nevű frank mandarin is volt), de annál kevesebbet látték hivatalában.

Szegény kérelmezők előtt láthatatlan volt s bár hivatalos óraja d. e. és d. u. is lett volna, mégis délután egyáltalán, de még d. e. se fogadott, sőt saját hivatalnokai se látták, kivéve Vi-ce-be rendőrkapitány, a kivel együtt járt a teahazakat s tapsolt az elragadó gesáknak, no meg mikor a hivatalban volt, egy közönséges kishivatalnok emberét, valami Fe-Feu-Li nevűt fogadott, a ki pedig bizalmasa volt s ügyeiben eljár.

Ime most kivételesen hivatalban volt a nagy ur, a főmandarin és sok-sok ember várakozott ajtaja előtt. De senkinek se volt szabad hozzá beépni, mert Fe-Feu-Li biztosítá a jelentkezőket, hogy a kegyelmes kormányzó fontos államügyekkel van elfoglalva. Így teltek el szepen, csendesesen a várakozás lassu órai.

Egyszer csak előkelő látogató érkezett, Ni-hiu-tseng, ki előtt az összes előszobában várakozók földre borultak.

Ni-hiu-tseng igen feldult arcznak látszott és türelmetlen hangon követelte (! ? hm! hol itt az etikett!) hogy a kegyelmes urhoz bebocsássák.

(Különbén, ha tekintetbe vesszük, hogy szép neje. Fen-tsing-heu reggel óta eltűnt, felhaborodása s izgatottsága nem volt egészen érthetetlen.)

Fe-Feu-Li meglepettnek látszott és mindenféle ürügyeket, kifogásokat hozott fel és e mellett ügyes módon az almandarinot távozásra akarta bírni. (Ugy látszik, hogy volt oka erre.)

Végre is az almandarin felbőszült ez alsőbbrendű hivatalnok szemtelenkedésén s korbácsal ráhuzott, úgy hogy Fe-Feu-Li keservesen jajgatott s ezután betörte a főmandarinhoz vezető ajtót.

Itt meglátva a kegyelmes urat, dühteljes kiáltásba tört ki és korbácsával akart a főmandarinra rohanni,

A főmandarin pamlagján egy piros szalag szemléletében s csókolásában volt elmerülve, mely szallag Ni-hiu-tsing legjobb tudomása szerint, tegnap még a derek Fen-tsing-heu egyedüli neje birtokát képezte. Ez volt tehát az államügy.)

Ni-hiu-tseng szivesen szörnyű kétség támadt f l s haladt felemelt korbácsal a főmandarin felé.

Ez első pillanatban megzavarodottnak látszott, de az almandarin fenyegető mozdulatára elővette tornyos napernyőjét, melyen hivatali méltóságának jelei voltak s az almandarin elébe tartotta.

Ekkor Ni-hung-tseng észretérve hirtelen távozott s kint még Fe-Feu-Litől is alázatosan bocsánatot kért.

Mert egy főmandarin mindig csak főmandarin és felebbvalója az almandarinnak s aki a hivatalos felsőbbség és tisztelet korlátait megsérti, az hanem is egy fegyelmire, de legalább egy alapos hararaktirre (hasfelmetszés) számolhat az efféle ügyekben trófát nem ismerő chinaiak bölcs császárjától.

(—sari—)

Tisztelet az érdemeknek!

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak, Neunkirchen, Bécs mellett, Altonából 1897. aug. 11-iki kelettel írják:

Már 70 éves vagyok és 10 év óta csukló rheumatismusban szenvedek, épügy hámorhoidalgöröcsben és nem találtam segítséget. Csakis az ön Wilhelm-féle antiarthritis és antirheumatikus vértisztító teája 3 hét alatt meggyógyított szenvedésemtől. Önnek és a grófnénak, kinek tudósítását az újságokban olvastam, legjobb köszönetemet mondom.

Teljes tisztelettel
Ackermann Kristóf,
magánzó,
Altona, Hamburg mellett,
Reichenstrasse 6.

Kapható minden gyógyszerárban.

4347
1899.

Hirdetés.

Debreczen sz. kir. városban s területén az államkincstárt megillető borítaladó és husfogyasztási adó a város által szedtetnek be.

Ezen adók az 1899. év Április hó 4 napjától kezdve Széchenyi-utca 13. szám alatt özv. Simon Györgyné házában levő városi hivatalos helyiségben fogják beszedetni.

Miről a város lakossága mihez tartás végett értesítettik.

Kelt Debreczenben 1899. márcz. 30.

A városi tanács.

Olesó törlesztéses

kölcsönt ajánl:

Földbirtokra és bérházakra

Balogh Ede

Debreczen

Piacz u. 64. sz. a.

A nagyerdei fürdő melletti fatelepen elsőrendű forgácsfa ölenként 6 frt-jával eladó.

Mindenkor vehető a raktáron vagy megrendelhető Mandel Imre tulajdonosnál Hunyady-utca 2.

Vöröstartka

siemmental-pinzgauri faj bika tenyészczélra (egy-két-három éves) továbbá

Tavaszirozs vetésre rózsaburgonya vető és használatra való (mázsája 2 forint)

eladó.

Biró Pál

kertgazdaságában.

(Telep és tehenészet a Váradi-utcai sorompó mögött lakás: Szent-anna u. 38.)

Kufeke

féle

a tej legjobb hozzátéte a betegséget megakadályozza és eltávolítja gyermekliszt.

Kapható gyógyszerárakban és droguistáknál.

Tanaron

Gyümölcsfa-permetező szer.

Az észszerűen és szorgalommal kezelt gyümölcsfa-tenyésztés busásan jövedelmez gondozójának; ezért szükséges, hogy a termelők figyelmébe első sorban a fát és gyümölcsöt egyaránt pusztító rovar és féreg ellen irányuljon.

Több hírneves pomológus szakértő tanácsai nyomán sikerült a gyümölcsfa-permetezéshez szükséges alkotórészek birtokába jutnom.

Ezeket az előírt módozat szerint összeállítván vegyileg megvizsgáltattam, és

„Tanaron“ gyümölcsfa-permetező szer

néven hozom forgalomba, egyid-jűleg a szabadság elnyerése céljából S. 754. sz. alatt a bejelentést megtettem. Ugy az összeállítás, de különösen a vegyi vizsgálat kitűnő eredménye azon határozott kijelentésre bátorítanak, miszerint a »Tanaron« egyike a legjobb gyümölcs-féregirtó szereknek feltétlenül biztos eredménnyel jár és nincs semmi káros hatással sem a fa sem pedig annak gyümölcsére.

Egy doboz ára 60 kr.

A fenti rajz szerinti fecskendő darabja 1 frt.

Tisztelettel

SUGÁR MANÓ

gyártelep: Szabadka, I. kör, Bercsényi-u. 351, saját ház

Számos elismerő és köszönő levelek közül kiemeljük Beretvás Pál szálloda és szőlő-tulajdonos Kecskeméti, Hordos Ferencz szőlő-tulajdonos B.-Füred, Simonfy Jakab földbirtokos Pa. Tornayos Lók, Fischer Vilmos kereskedő Császártöltés, Vaas Ádám vendéglős és szőlő-tulajdonos Szabadkán, Medveczky György I. jegyző R.-Palota, Ferenczy gyógyszerész Petrovacz, Braun Karoly birtokos Eger, Dr. Klein Adolf osztály orvos Szabadkán, Bacacich Sándor altábornagy Nagy-Eés, Soós Elemér ezredes Pécsen.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

A M. Kir. Államvasutak Gép-gyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körut 32. szám.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült gőzcsepplőgarnitúráit, ipari czélokra alkalmas »Compound« locomobiljait, teljesen vasból készült szalmakazalozógépeit, gőzkukoriczamorzsolót, Stibor-féle kőfűrészait, „Millenium“ kaszáló- és aratógépeit; továbbá Sack-féle ekéit, vetőgépeit, boronáit, és egyéb gazdasági gépeit.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Képviselek: MÁRKUS és SCHWARZ urak Debreczen.

Madame Carlier
PARISI
Modell Kalapjainak
egyedüli elkészítője
Rózsa Lajos
DEBRECZEN,
Kistemplom-bazár.

Angol
Divat
DEBRECZEN,
a főtrafikkal szemben.
Férfi, fiu és gyermek
RUHÁK
rendkívül nagyválasztékban.
Saját gyártmány. Minden
darabon kitüntetett
szabott ár!
KOVÁCS B.
üzletvezető.

A legnagyobb
sírkőraktár
mindenfélé
márvány, gránit, syenit kaphatók
dus választékban kaphatók
Kegyes Ferencznel
Bank-palota
jutányos áron.
Pontos kiszolgálás.

K. Tóth Sámuel
ESZTERGÁLYOS.
Ajánlja legnagyobb választékban lévő
saját készítményű
sétapálczákat, pipaszárakat, kugli-
bábokat, Lignom-Sanctum golyókat
a legjutányosabb árban.
DEBRECZEN, Bazárutca.

Férfi és fiu
öltönyök
a legolcsóbb
árban
Grünfeld Adolf
szabónál
a Kistemplom-
bazárban
kaphatók.

Jó alakú és tartós
férfi, női és gyermek czipők
a legolcsóbb gyári áron, csakis a
Müdlingi czipőgyár raktárában
kapható
Sebeiner A. vezetése alatt
Debrecezen, Főter, megjelölés mellett.
Ugyanott javítások is
elfogadottak.

Női kalapok,
remek eredeti modell darabok, a
legújabb bécsi és párisi divat szerint
már megérkeztek és mérsékelt árak
mellett kaphatók
Krausz Henriette
női divatáru üzletében
Kossuth-utca.

Hűvösti töltesek
DEBRECZEN, FŐTÉR, LEGJUTÁNYOSABB KIVITELBEN.
olcsó áron
Borsy Lajos
ezüstrázdájában
Debrecezen, Vecsey-ház.

Melyik a
legjobb szépitőszert?
MOLLITERGIN,
mely puhává, fehérré, üdévé teszi
az arcz és kéz bőrét, nem zsíroz
s teljesen ártalmatlan
Hatása meglepő gyors.
Egy üveg ára 1 korona.
Kapható
Mihalovics I.
"Kigyó"-hoz cz. gyógyszer-
tárában Debrecezenben

Adok
1 pár czipőhöz egy pár
harisnyát, 1 kalaphoz 1
gallért, 1 inghez 1 nyakken-
dőt, 1 pár glacé keztyűhöz
1 üveg parfümöt, 1 napernyő-
höz 1 pénztárczát, 1 fiu öl-
tönyhöz 1 zsebkendőt, 1 blouz-
hoz 1 övöt és így tovább min-
den egyes cikkhez mesés
olcsó árban dus választék-
ban szolgál
Weinblum Jakob
uri és női divat kereskedő
DEBRECZEN.
Főtér, 151őzsde
mellett.

Divatos
TAVASZI
kabátok,
blousok és kalapok,
napernyők,
nagy választékban a
Párisi Divat
Áruházban
Főposta mellett
olcsó szabott árak
mellett kaphatók

Szende Margit lakodalma.

Irta: **Tassi Miklós.**

Nem volt több olyan boldog ember széles e világon, mint Tóth András, midőn felült uri fogatára s a felpántlikázott lovak repítették a könnyű csészt vele együtt Szamoshát felé.

Igaz, hogy a legtöbb ember azt hiszi magáról, hogy ő a legboldogabb, midőn esküvőjére megy. De az nem változtat a dolgon semmit. Szabad több embernek is egyformán gondolkozni.

Hanem Tóth Andrásnak kétszeres oka volt úgy gondolkozni. Először mert gazdag volt, másodsor mert menyasszonya a legszebb leány volt az egész vidéken és őt a rajongásig szerette, a mit ő is hasonlóval viszonozott.

Ugy ám, Szende Margit százszorszép hírében állott. De Tóth András sem volt emilyen amolyan legény. Messze földön keresni kellett parját. Nem csoda, ha egymásba szerettek.

Egy majálison történt. Együtt táncolták a ropogós csárdást. S Tóth András belenézett a Szende Margit ragyogó szeméibe s ott felejtette eszt, szívet nála. Talán Szende Margit bizalmasabban ölelte át Tóth Andrást, mint a többi legény derekát. Szóval a tánc végén azt kérde Margittól Tóth András:

— Szép hugom, nem akarná-e az én feleségem lenni?

— Ha maga is úgy akarja — volt ra a válasz.

S egy hét múlva meg volt a jegyváltás. — Jövő tavaszra pedig kitűzték a lakodalmat mert gyenge is meg a lány, no meg a »Stafingja« sincs rendben, nem gondoltak, hogy ily hamar szerencsét találjon.

Azok voltak csak a boldog napok, miket ez idő alatt a fiatalok együtt töltöttek. A kis kert olt a Szamos partján sokat, nagyon sokat tudna regélni két ifju szív boldog szerelméről.

Mindezeket végig gondolja most Tóth András, rá is ér gondolataival foglalkozni. A vidék nem gyönyörködteti, látta már elégszer. Pedig oly szép a természet így tavaszi ébredéskor.

A gyenge fűszál ütögeti fejét a porhanyó földből; a buza táblák, mint smaragd szőnyegek, tarkítják a fekete ugart, imitt-amott egy-egy virág is himbálja színes pártáját az enyhe fuvalomtól. Szorgalmas méhek döngicsélnek a rekettye korai barkáin! Pacsirtadal vegyül a bogarak zümmögésébe.

Erős zökkenés ébreszté fel álmodozásából.

— Mi az, kérde a kecsistól.

— Eltört a kerék.

— Rosz jel, mormogja Tóth András a fogai közt. Nem tudad odahaza jól megnézni nincs-e valami baja?

— Nem volt ennek, uram, a legkisebb baja sem; oly ép volt, mintha most hoztuk volna el a kerékgyártótól!

— Miért nem nézel szélyel a bakról, bizonyosan neki hajtottál valaminek!

— Nincs itt egyéb gyenge fűszálnál, az pedig nem töri el a kereket.

Tóth András komoran bámult maga elé. Mi lesz már most? Szamoshát még jó két óra járás. Most 1 óra délután. Négykor lesz az esküvő. Gyalog nem ér akkorára oda. Mit gondolnak felőle?

— Szerencse a szerencsétlenségben — szólal meg egy hang a háta megett. Tudta az a kerék, mikor és hol kell eltörni. Itt van az orvosa, majd meg gyógyítja az.

Oda néz, egy pusztai kovácsműhely előtt állanak. Észre sem vette eddig a nagy tépelődésben, pedig de sokszor átlépte ő annak a küszöbét hajdanában, mert jó bor s szép asszony is volt ott!

Arca egészen kiderült.

— Csak gyorsan aztán majsztram, magam addig bemegyek egy pohárka borra.

— Juj be rég nem láttam! Azaz nagyon is sokszor láttam, mikor Szamoshátra ment, de be sem nézett — fogadta Tóth Andrást egy tüzről pattant menyecske. Igazán nem

szép tőle, ennyire itt hagyott bennünket, pedig most is olyan jó ám a borunk, mint régen.

— Hadd lássuk hát! s letelepedett az asztal mellé.

— Kicsivel vagy nagygyal? El is felejtettem már a szokását. No ne feszengen olyan nagyon, mert le talál esni arról a székről, tudja nem valami jó már. A vőlegények mind ilyen izgatottak?

Tóth Andrásnak hol melege volt, hol vaczogott a foga. Nem igen tetszett neki a helyzet.

— Ebből a pirosból hoztam, azóta nem ivott belőle senki.

— Hozzon még egy poharat!

— Talán fél belőle inni? Nincs abban méreg.

Tóth András még nagyobb zavarba jött, hogy kitalálták a gondolatát.

— Így ni, az ő egészségére s fenéig kihajta a menyecske a poharat. Most már nem fél ugy-e? S ránézett azokkal a ragyogó szemekkel, mikben üdv és kárhozat villogott s letelepedett a legény mellé, úgy, mint hajdanában.

— Igyék már! milyen szent lett egyszerre. Talán vizet hozzak?

E szavak arczába kergették Tóth Andrásnak a vért. Büszkesége fellázadt egész erejével. — Más ember hasonló körülmények közt fejéhez vágta volna a poharat annak a néembernek. Ő nem tette.

— Nohat iszom! S ivott. Ne mondhasa róla, senki, hogy meggyalázta.

Egyik üveg a másik után ürült. Ki-kínézett olyankor Tóth András, hogy nincs-e még kész a kerék? Nagyon lassan haladtak vele. — A mámor pedig mar kezdte megszállani a fejét, — a bor s két csalfa szem villogásának mámorára.

S minél tovább nézett a okba a villogó szemekbe, annál részegebb lett. — Nem volt többé ura magának. A Szyrén megbűvölte.

Leszállt az est, Tóth András még akkor is ott ült a boros üveg mellett. Feledtette vele az esküdt szerelmet a Szyrén dala.

II.

A Szende háznál nagy sürgős forgás van. — Gyűlölk a vendégek, ki innen ki onnan.

Nyoszolyólányai közt talpig fehérben ül a boldog menyasszony. Mosolygó arcczal fogadja a jó kívánatokat. Latjuk minden mozdulatan, kiérzik minden szavából, minden nézéséből a végtelen boldogság.

Derűt jó kedve van mindenkinek. Folyik a tréfa szakadatlanul. Csak az öreg Szende arca komorul el, a mint óraját megnézi.

— Már itt kellene lennie!

— Még nem késik vigasztalja neje. Itt lesz az a rendes időre.

— No, no! Én nem tudom miért, de rosszat sejték.

— Csak Margitnak ne szólj. — Ne szomorítsd meg.

A vendégek már mind begyülekeztek. Most már Margit is kezdett nyugtalankodni.

— Nem jött még meg András?

— Most látszik egy porfelhő az országúton. Bizonyosan ő lesz.

— De ennyire megvárakoztatni bennünket, — mondá Margit méltatlankodva.

Szende pedig komor arcczal, dühös léptekkel méri a földet a ház előtt. Olykor-olykor kitekint az országútra, onnan jó darabon végig lehet látni. — Nem jön senki.

— Mondtam ugy-e, mondtam, szólít a nejehez.

A vendégek közt halk suttogás hallik. Itt-ott egy-egy kárörvendő arcot is lehet látni. — Megered a pletyka.

— Miért vágyott olyan nagyra!

— Nem elégedett meg a Pap uram fiával, igaz, hogy kevesebb a földje, mint Tóth Andrásnak, de jó dolgos, takarékos s a mellett csinos fiu is.

— Így jár az, ki nagyra van a szépségével.

Szegény Margit pedig csak nézett-nézett s azon vette észre, két forró könnyesepp gör dűt végig selyem pilláin. Megértette a nézés-

ből, a halk suttogásból, hogy az ő szegényén, az ő gyalázatán örülnek.

— Istenem, Isterem! miért érdemeltem én ezt! sohajtá s hangos zokogásban tört ki, —

Anyja, rokonai biztatták vigasztalták.

— Mindjárt itt lesz. Valami baja történt vagy a lovanak, vagy a szekereinek.

— Vagy magának, dörmögi Szende, azaz átkozott néember bizonyosan hálójába kerítette. — Jobb n is van ez így. Ugy se lettél volna boldog vele. Tépd le fejedről azt a koszorút dob a tűzbe, nincs mar neked arra szükséged!

Apja szavait már nem hallá Margit, ott feküdt aleltan anyja karjai között, úgy tették be a puha vetett ágyba.

A vendégek elszéledtek. Kinek lenne kedve ott maradni.

Bizony soha ilyen szomorú lakodalmat. S míg Szende Margit táztól gyötörve, fetrengett párnáján, vőlegényét hívá, addig Tóth András mámoros fejjel dalolta a esalfa csaplárnéval:

Az »kis lány azt hiszi,
Szeretője elveszi.
Ne hidd kis lány előre,
Semmi sem lesz belőle. —

A szép csaplárné kacsintott hozzá egyet, átölelte a legény nyakát s a fülebe sugta:

— Ugy-e most már az enyém leszel igazán!

Üdvözet.

Gyermek-álmok édes tanyája
Szívöb! köszöntlek tégedet,
Virágillat, tavaszi napfény
Elhozta hozzám képedet,
Görbe utczáid ujra járom,
Rabjaul ejt sok régi álom,
Álmomban látlak tégedet.

Erdőd, hegyed már lombot öltött,
Kertedben nyílik a virág,
Az áldott nap meleg sugárit,
Fényes kékémben szórja rád.
Fény és illat a szívbe tódul,
Mely mámoros ez égi csóktul,
Fellángol és szeretni vágy.

A te napod, a te virágod
Éjté meg egykor lelkemet,
Azt a napot, azt a virágot
Feledni nékem nem lehet! . . .
. . . Ébredő szív első szerelme,
Van-e, ki téged elfeledne?
Van e, ki téged eltemet? . . .

Köszöntelek tündéri szép hely,
Köszöntelek szép barna lány,
Fényes sugárba öitözött nap,
Első szerelmem hajnalán.
Elmult szívünk sok régi álma,
De Május fénye s illatárja
Virágot és fényt szór reád —
Jöhetsz már élet éjszakája! . . .
Budapest, 1898. május 7.

Ady Endre.

Dráma a vidéken.

Irta: **Falk Richárd.**

Ha szerkesztőségünk valamelyik nagy tehetségű tagja rossz fát tett a tűzre, a segéd szerkesztő azzal büntette meg, hogy bizonyos »kérdések tanulmányozása« czimen néhány hétre a vidékre száműzte őt.

Hogy az én bűnöm mi volt, az mellékes. De annyi bizonyos, hogy mint két év előtt néhány forinttal és szabad jeggyel a szembemben egy ő személyre szóló revolverből,

két kiló kutyanyelvől, 6 Hardtmuth ceruzából és 6 tiszta gallérból álló podgyászommal elindultam nemzetközi kérdést tanulmányozni.

Öt napi kínos barangolás után végre egy tisztességes kinezésű mezővárosba érkeztem. Nevezük Forapacsnak, mert ha valódi nevét elárulnám, az igen terhes következményeket hozhatna a hátamra.

Délután 7 órakor érkeztem meg. A vasuti állomáson megtudtam, hogy a városkát bizony jó mesze van s így egy konfliktus után vetetem szemeimet. De mind hiába, ilyen című jármű a vidéken ismeretlen fogalom volt. Csak három targonczás alak lézengett a sáros ut szélén.

Leereszkedő mosoly kíséretében, megszólításommal tüntettem ki a legjám borább arcú idegent.

— Kocsit nem kaphatok?

— Újjik fel a targonczára! — volt a felelet.

Egy pillanat alatt áttekinttem a helyzetet s miután beláttam, hogy a sártengeren át gyalog jutni lehetetlen, kénytelen voltam 20 kaban megállapodva a targonczára kapaszkodni. Rabiztam életemet a vakmerő benszülöttre, ki saját élete veszélyeztetésével juttatott el a »Zöld ökör« fogadóba.

A kocsmáros leányával és hetesével, szóval fényes segédlettel fogadta a targonczán szállított intellencziát. Szobát nyitattam s vacsora után az utóbbi napok alatt gyűjtött anyagok feldolgozásához fogtam. Fél tíz órakor elbágyadvá, fáradtan dőltem az ágyba, miután a fagyugeryat előlomanom sikerült.

Eppen elaludtam volna, mikor a melletttem lévő szobában a következő beszélgetést hallottam:

Egy borba fult basszus: Ideje volna hozzá kezdeni...

Sipitő női hang: A második...

Rekedt bariton: Kezdjük tehát...

Borb. f. b.: Ti indultok...

S. n. b.: Mikor jössz ó szivemnek langja te, keblemben dúló fájdalomnak írja...

R. b.: Hat itt vagyok, keblemre anyagalom...

(Ejnye, de jambusba beszélnek!)

S. n. b.: Már váltalak, szivem egész tied.

R. b.: Tovább ekként a dolgunk nem mehet. Megöljük őt...

(A hátam beleborsószott! Gyilkosság készül.)

S. n. b.: Nem, nem lehet!

R. b.: Igen közelben itt van, egy fal csupán, mi választ el.

(Ah, hiszen ez reám czéloz! Gyorsan előkaptam revolveremet.)

S. n. b.: Nem, ó ne tedd! Ó jó és fiatal!

(Milyen derék hölgy, hogy véd engem. Feltűnjenül meg kell vele ismerkednem.)

R. b.: Egy szót se többet! Meg kell ölönöm őt! Hisz pénze van, nagy és erős hatalma.

(Vilagos: az összeesküvés ellenem folyik. Az ujságírónak nagy hatalma van, no de pénze..., az öncs. Bizonyára tévedett a derék betörő.)

S. u. h.: Am jó, legyen!

(No tessék, a kisasszony is! Hallatlan! ezek a nők.)

R. b.: Egy óra múlva ő halott lesz; törömnék gyilkos oltja életét!

(Ejha! Tör! Nem is rossz! Gyorsan magamra kaptam öltözékemet és revolveremmel egyetemben készenlétbe helyezkedtem.)

B. f. b.: Ni hat ti itt?

R. b.: Igen, de jó, hogy itt vagy. Te is segítesz nekem, mond, ugy-e?

S. f. b.: Ó róla van szó, szívesen. Olyan igaz, — mint hogy nevem Bassanio, — ő holt lesz...

(Szép nevű ifju!)

Hathang: (Egyszerre,) Előre hát!

Tovább nem várhattam! Gyilkost orditva kiugrottam az ablakon, s neki vágtam a rémséges sötét egnek. Pár perc múlva valami bakter félére akadtam, a ki fellármázta a szunnyadó lakosokat s engem a rendőrségre vezetett. Sajnálom, hogy a rendőrség szervezőtével nem foglalkozhatom a hely rövidege

miatt, mivel a történetnek nem szabad öt percznél tovább tartania.

Mikorra a biztossal és a rendőrökkel a fogadóhoz értem, ott állott az egész népség hálóiogbe es sarkába. Bemeneközben ide-oda csipkedtem kezemmel, de sajnos, megeseit velem a szomorú tévedés, hogy a kocsmáros leánya helyett egy vigézet csiptem meg, a ki tudatni sietett velem a fogadó benső tisztaságára vonatkozó kételyeit, s haragudott, hogy sohasem lehet az ember egyedül a szobában, t. i. az agy parazitái miatt.

Beléptünk. A jelzett szobából beszélgetés hallatszott: töről, gyilkokról és rémháláról volt szó. Ez még jobban megerősítette a biztos urgyanuját s dacára a kocsmáros védőbeszédének, betörte az ajtót.

Hat fura kinezésű, kiéhezett alak tárult a kíváncsiaskodók szeme elé. A biztos, szó nélküli megvasaltatta őket és a fogházba tereltette.

Az izgatottság nygynehezen lecsillapodott és az emberek aludni tértek. Én is.

Pompásan kipihentem magam. Reggel az ablakon berepülő közapor költött fel. — A kocsmáros sápadtan rohant be hozzám s kert, hogy meneküljek el, ha nem akarok meghalni.

Gyorsan felöltözököttem s podgyászom hátra hagyásával megugrottam a reám várakozó meglincheltetés elől. Vonatra ültem s haza utaztam.

Igaz is, most jut eszembe, hogy elfelejtettem megmondani: miért is akartak meglinchelni. Azért, mert a szegény letörtötött emberek nem voltak rablók, hanem egy nyomon érkezett ripacs társulat tagjai, a kik szomszédságomban tartottak főpróbát.

Hja! kérem, úgy jár az, a ki nem ért a szioművészethez!...

A konyha fejében.

— Szomorú történet. —

Azon kezdem, hogy nagybátyámat még ezideig nem ütötte le a hajókötél; a nagyném pedig a Mosonó utcán lakott.

Mint figyelmes unokaöccs-höz illik, szomszédságban vettem ki szobát és onnan szemléltem, mi történik a neniéknél. Megjegyzendő, hogy volt Elvira nénémnek egy uatatos fekete macskája, ki persze többször megtsztet éjjeli szerenáddal. Ilyenkor véresre vertem el, de napközben néném szemeláttára gyöngéden ápoltam és cirógattam, mire a néném megjegyezte, hogy teljesen elvetemült emberekben is található némi nemes vonás. Nagyném azóta tartott elvetemültnek, mióta egyszer egy leánnyal látott sétálni. Ez ellenkezett az ő szigorú családi tradíciójával és kuklipredikációkat tartott nekem.

Egy nap oly gyöngéden találtam a cizimost megtapogatni az éjjeli concert alkalmból, hogy beleharapott a fűbe. Átdobtam a szomszédba és teljes lelki nyugalommal aludtam reggelig, mikor nagyném hangozó javeszékélese ébresztett csak fel. Átsiettem és mélyen osztoztam a cirmos elhunyt fletti fájdalomában. Együttal ünnepelesen megfogadtam, hogy a jellemtelen gyilkost kinyomozom, hogy a földi igazságszolgáltatás előtt vegye el méltó büntetés t.

A gyilkos pár napig nem került elő, ezalatt Elvira néni hajlott a sir felé. Egészsége megrendült és megrendülve siettem ágyához, a hova végét érezve közeledni, sürgősen hivattott.

A madarakkal, kutyákkal stb. telt szobában ott volt a nagyném is. Igen sápadtnak ott-t ki.

Majd így szólt:

— Kedves öcsém! Bár haszontalanságodról mindig meg voltam győződve, most bocsánatot kell tőled kérnem, mivel bebizonyítottad, hogy van érző sziv benned. Ezért végrendeletem végrehajtásával is megbizlak. Halálom után megtudod tartalmát. — Isten veled.

Ezzel falmak fordult és meghalt. Ilyen asszony volt az éa nagyném. Okosabbat különben nem is tehetett volna.

Kíváncsian bontottam fel másnap a végrendeletet, melyben az alót, hogy nagyném reám hagyja házat, kespénze 3°/o-ának haszonélvezetét; a teljes összeget csak akkor kapom meg, ha a cirmos gyilkosát sikerült kinyomoznom és kellően megbüntetnem. Hogy a végrendelet kellően végre lett-e hajtva, két távoli rokonát bizza meg, kik 2°/o-ot élveznek s ha feladatunknak nem felelnék meg, tartozom a vagyont nekik átadni.

Fatális egy állapot volt. Azon tündöttem, hogy elfogadjam-e a végrendeletet vagy sem? Ha elfogadom, rövid ideig élvezhetem csak, de legalább élvezem. De ezzel szemben a hittelezők megrohannak és kifosztanak. Ha el nem fogadom, még inkább kipszutulok, tehát jobb lesz elfogadni.

De mit teszek a házzal? A lakások ugyan ki voltak adva, de nagyném két szobát és konyhát birt — ez nekem fölötté sok. Csak nem fogok cselédeket fogadni és otthon főzgetni. Vagy házasodjak meg? Ez se jó.

Eszembe jutott, hogy a lapban hirdetést tegyek közzé, a következő tartalommal:

Konyha fejében

takarítóné kerestetik. Fizetés nincs kizárva. Arczkeppel ellátott ajánlatokat »G a r c o n e m b e r e c z i m e n k e r e k a k i a d ó b a 3785.

Az eredmény kolosszális volt. Az első nap 350 levelet kaptam, volt abban mindenféle kép, a legtöbb piros-pozsgás szakácsné. Együttal töviről-szegire volt téve, mily előnyökkel rendelkezik az illető és hozzá szíve még szabad.

Ez utóbbi kifejezés szeget ütött a fejembe. Nem vagyok én házasággözvetítő intézet. Talán félreértették a hirdetésemet. Bocsássunk ki egy másikat:

Fiatal ember

diszkrét, kellemes külsővel, konyha fejében takarítónót keres. Minden érdek kizárva. Czim a kiadóban. 4078.

Azt hittem, hogy ez már jobban megfelel. Nem is csalódtam. Kaptam 31 levelet, melyben ily szövegű hirdetést ajánlottak: »Csak fiatal embereket érdekelhet« stb. Mások nevelőőnek ajánlkoztak, sokan szívóket ajánlottak fel, de akadtak harman, kik takarítani is hajlandók voltak.

Kiválasztottam közülök a legerényesebbnek latszót, megköltöttem vele a szerződést és rahagyva a takarítást, elhagytam a lakást, hogy a cirmos gyilkosát kikutassam. Némi nehézségekbe ütközött, míg végre találtam egy embert, ki napi 10 fatert hajlandó volt leülni helyettem a büntetést.

A gonos tevőt átadva a földi igazságszolgáltatásnak, haza siettem. Otthon nagy meglepetés várt reám.

A szobák rendetlenül, porral belepve csak úgy voltak, mint mikor elhagytam őket. Előhivom a takarítónót s lebordom. Ő csak a fejét csóválja.

— Beszéljen már! kiáltok rá. S mint-hogy oda se hederített, előveszem a vadász-kürtöt s fülébe fujok.

Erre már megállt s szólt:

— Kérem én harmadnapos süketségben szenvedek és ilyenkor a legnagyobb kiméletben kell nekem részesülnöm.

Minthogy én vagyok kiméletes, elküldtem és kerestem más.

Most már a cselédszerzőhöz mentem. Felvonultatták előttem az egész cselédársádalmat, de bennem mindenikre egy óriási kérdőjel tamadt fel:

Végre kiválasztottam egy csinos szobaleányt, de külön megkerdeztem:

— Azután érényes-e?

Megnyugtatólag válaszolt és én közölve a feltételeket, emehettem vizitálni Sonnen-thalekhoz, kiknek van egy derék leányuk. Ezen leányzó iránt viseltettem én »tisztelegés szándékkal« és szivemet a Hani egészen rabul ejtette.

M-g se kell jegyezmem, hogy mikor házamentem nemcsak üritetlen volt a lakás,

de Teréz k. a: egy tűzérkáplárral foglaltoskodott.

Magamból kikelve rákiáltok:

— Hát így tartja még a szerződést?

— Bocsánat nagyságos ur, én megtartom.

— A káplárt vagy a szerződést?

— Mindkettőt.

— No arra kíváncsi vagyok, hogy magyarázza ki magát.

— Oh kérem. Ugy-e nagyságos ur, hogy én a konyha fejében vagyok köteles takarítani.

— Igen.

— Nos, régi cséledszabály, hogy valamint a háza feje a házazda, a konyha feje valamely csinos káplár vagy végső esetben civilizált. És hogy a konyha fejének levett ruhadarabjain a takarítást is elvégeztem, be fogja bizonyítani Jani, ha kell.

Nevetve adtam neki igazat.

Delután látogatóm érkezett.

A két rokon egyike volt. Meglehetősen hüvösen fogadtam és miután előadta, hogy a végrendelet ellenőrzésével vannak megbízva, ő eljött, hogy engem fekeressen, büszkén jelentettem ki, mikép a gyilkos megkerült és vizsgálati fogságban is van már.

Ugy vettem észre, hogy nem tetszett a dolgok ily fordulata, mert sietve távozott, hogy a gyilkost megszemlélje.

En felüri-íttem a szobákat, megvettem az agyakat és mikor ezzel elkészültem, kiakasztok egy táblát, hogy: Hónapos szoba kiadó.

Várom a jelentkezőket, igen sokan jöttek Volt vagy kettő. De kétes kinézésűek levén szoba se állottam velük.

Már ebédelni készültem, elmenni, mikor léptek zaja hallatszik és berohan a czírmós akárom mondani nagyném rokona nekem rohan és fojtogatni kezd.

— Segítség. Eresszen el.

— Nem addig, míg meg nem vallod, ki volt a czírmós gyilkosa. A fogságban lévő ember rád vallott, hogy pénzért bérletet fel a gyilkosság felváltására.

— Tudja mit, nem mondom meg, hanem ha elereszti torkomat, nagylelkű leszek és átengedem a vagyont önnek.

— Jó.

Elbocsátott s akkor vettem csak rémülten észre, hogy két taunt hozott magával, kik mindent felírtak.

A házat is elvették, a pénzből is kispusztultam és most azon a ponton állok, hogy takarítást vállaljak konyha fejében.

Meg is erdemlem szerencsétlenségem, mert én voltam a czírmós gyilkosa.

Mocsáry Miklós.

Pészach-Husvét.

Irta: Kuthi Zsigmond.

Ünnepet ül a keresztyén és zsidó világ: a szabadság ünnepét. Mert mi egyéb a zsidók pészachja, a keresztyének husvétja a szabadság ünnepénél?

Négyezer évvel ezelőtt vezette ki Mózes, az emberiség nagy profétája az izraelitákat Egyiptomból, a szolgaság házából, hogy szabad, független erkölcsös, egy istent hívő nemzetet neveljen belőlük. 1900 évvel ezelőtt született az a nagy férfi, a ki szép, magasztos, humanus tanokat terjesztett és hirdetett a népnek és a ki az igazságért a vértanúk halálával halt meg.

A testi és lelki tespedésből szabadította ki az egyik, a szellemi szabadságra vezette a másik az emberiséget.

Pészach és Husvét, mind a kettő a kiélet, a természet megújulásának közepére esik, midőn a természet levetette téli köntösét és virágmézt öltött, új életre ébredt. Új és szebb életre tanították a proféták az emberiséget, hogy levessék az önzés fagyasztó hidegét, a szív keménységét, a kedélyek zordságát, a keblek sivárságát; ébredjenek új életre, kössenek frigyat a Mindenhatóval, az egységes Istennel, a ki a bölcsesség, a jóság, az igazság kuforrása; ébredjenek új életre,

hogy tanulják egymást megbecsülni, egymásért élni és halni... Husvét és Pészach.

Mindkettő világ-korszakalkotó, mindkettő megváltoztatta az emberiséget, szelídítette a kedélyeket, nemesítette az erkölcsöket, javította az emberiséget, akórti humanus, bölcs, igazságos törvényeket és megteremtette a világ általános civilizációját! Vér folyt itt is, ott is; irtó háborúk dúlák ezt is, azt is szabad-ságáért, hitéért. Itt Vespasianus, Titusz csinnál vérfürdőt és lángtengert; amott lobognak Néző fáklái és kinyílnak az oroszánok ketreczei, hogy szétmarczangolják a vallásért dobogó kebleket, Pészach és Husvét! Mindkettő a szeréid felebarátodat, mint önmagadat, aki téged követ dob, dobd vissza kenyérrel, «egy az Atyánk», e mennyei elvet vallja, hirdeti, tanítja. Mindkettő a humanizmus, az ember szeretet, a felebaráti megbecsülés, a kölcsönös összetartás tanainak hirdetője, terjesztője.

Ezer éve, hogy szeretett hazánk földjén együtt ünneplik a Husvétot és Pészachot jobban, rosszban, balsorsban, örömben, bekeségben és zavarban, meg vigasztal!

Most há! Istennek úgy a Pészachot, mint a Husvétot zavartalanul, békeben, örömben és vigasztal ünnepelheti a magyar nemzet.

E haza zsidósága is szívben léleken összefort a magyar nemzettel, egygyé vált vele.

E nemzet, amely keblére ölelte a zsidóságot, azt magához felemelte, egyenlő jogokat adott neki, és egyenlő kötelességeket rótt rá, el is várta a hazai zsidóságtól, hogy haladatlan ne legyen.

És a magyar zsidóság nem is bizonyult halátlannak! A haza aspirációja, boldogsága, jóléte, volt az ő aspirációja, boldogsága jóléte. A magyar zsidóság soha sem táplált excúsvitasokat, soha sem törekedett kifelé, soha sem melengetett nemzetiségi eszméket.

Imában előforduló vonatkozások és sóhajtások egy jobb, egy szebb hazaért ideális törekvések a tökéletesedés felé. Jeruzsálem ideális eszménykepe, borongós visszaemlékezés az ősi kultúrára.

Imádkozzál ama haza és király jólétéért és boldogságáért, a hova az Isten téged elvezetend, mert a haza boldogsága a te boldogságod! — mondja Jirmija proféta.

«A haza törvényeit olybá tekintsed, mint az Isten törvényeit», mondja a szentírás. És a hazai zsidóság ezt sohasem tévesztette el szem elől. A magyar nemzet loyaltását, humanus eljárását a magyar zsidóság kamatostul viszonozta; a kamat a fokozott hazafiság volt a multban és lesz a jövőben is.

Husvét és Pészach az öröm és szabadság ünnepe — Künn — reméljük — nem sokára tetszabradul az anyaföld teli béklői alól; benn a kegyeletes emlékezés szerint zúgnak a harangok és zengnek a szolozsmák a hívek ajkairól; megtelemek a templomok ajtós hívekkel; az a hitátot gerjesztő katolikus, a puritán jellegű ág. ev. és református templomok, a zsinagóga mind-mind telve áhítatoskodókkal és mindannyiak ajkáról szó, elrebeget az ima: **Isten, tedd boldoggá a hazát!**

Zugjotok hát harangok, zengjétek szolozsmák, legyen világosság a földön, az emberek szívében, a keblekben, hogy csak szeretet lakozzék benne, hogy megérve a nagy tanítók szavait, szeressük felebarátunkat, mint önmagunkat.

Színházi orcheszterünk.

Irta: Gondy Károly.

Nem a zene sz mélyzetéről, a zenekarról, nem a katoná bandaról hanem az általános műhelyről (orchester) akarom nézetemet fejtegetni.

Mieőtt ennek részletes megbeszélésére bocsátkoznám, a színház külsejéről és belső technikai átalakulásáról sem akarok megfellekenni, a megnjében szoros összefüggésben vannak: illő a díszes tókról is megemlékezni, mely idestova többre került, mint a befoglalt kincsek.

A színház úgy külsőleg, prima vista, egy ferslag-halmazhoz hasonlít, mint sokszor látni a kis templom háta megett, úgy hogy a tákolmány most már 30. sarkot számlál. A tejeben van aztán olyan kürtő, mely tiszszerte vastagabban okádja a füstöt, mint a Falk kefégyár megóvatolt kéménye. Tíz mázsa szén fogy naponta; szerencse, hogy nem egész éven át folytatják a mesterséget.

Már kezdetben meg volt a nagy hibája, hogy diszlet raktárról megfellekettek, a miért a színházhoz saroglyanak akasztottak egy emeletes hó alyt, mihez két odalt lejtős szerkerut vezet. Volt idő midőn ezen a lejtőn csuszott idegenbe a sok dekoráció, mikor vándor színeszeink utmutatója N. Várad felé fordult. Ujabbán a gőzfűtés és villámvilágítással nőt két szárnya a kellő kelletlen magasságban.

Belülről a folyosón feltűnnek a tyukketreczek. — A nezőter csak székekkel gazdagodott, mint mikor sok vendéget várunk, az estélyen. Az állóhelyet rég megszüktettek; a szímetria úgy kívánta, hogy elől is rakjunk federes üéseket. Komjáthy gondoskodik a sok vendégekről, kik vonzanak. Nagyon helyén volt nemcsak a bemenetről, de a bő-éges kijáratokról is gondoskodni, kivált ha úgy megtelik a színház, mint Fumagalli felleptekor, kit az egyszer a közönség furnigált. Van is most annyi szabad és tilos kijárat, hogy a vész idején, ére z h e t ő pszüksegen ugyancsak a két nullasba tévedünk.

Nem ártana nagyobb biztonság kedvéért legalább is havonként egyszer menekülesi próbát tartani, mert az ördög nem alszik, főkep a színpadon... a Komjáthy pamtagon. A páholyok a régiék, még a tükrei csak úgy ferditenek, mint Reszler idejében, mikor meg jó opera volt és nem ferditett. Az ABC-es publikum azért elég hálás, esti unalmában csak megtölti a helyeket, ha mindjárt a dupla szubvenczió mellett a gazi egyre apad, a miért utoljara csak a vendég csalogat és a jó legok száma szinte apad. Az igazgató viszont a nagy áldozatokért, miket a város hozott, egy cseppet sem hálás, mert a kidobott pénznek evi kamata is szép szubvencziót képvisel...

A Ring színházi katasztrófa után készült a vasfüggöny es kifelé járnak az ajtók. Mi tehát már nyugodtabban nézhettük a «Hoffman mesét»; de nem nezhettük oly hideg verrel A c z e l m e s e i t, hogy a két szárny épület tisztán a páholy közönség oltalmára készült. Hát szép a figyelem és köszönet érte; de már a költéségből nem kérünk es nem szavazunk köszönetet sem bizalmat a tervezőnek. Hiszen a tűz es viz szakadatlan harcza pokoli gépeivel éppen e menő gradicsok alá vannak rejtve. Nem úgy van az Gyúró!

A gépezetekhez szükségelt pincze helyiséget nem akartak az épület mellett bazar módra fedni sem bejaratát, mint a Kossuth-utcai templom oldal bejaratát csak úgy magyarosan pörge kalap alá rejtteni; hanem egy közönségyes magas czilindert nyomtak a fejébe. Ez az a két torony, melyben a Vezuv es Niagara felélt, a mérséthez hasonló meredek gradics a páholyokhoz vezet.

Itt fejlesztik azon vakító fényt, mivel csak tablókat izletelen kalospinte kromokrénne szín változataiban világítanak, de a főcsillárban már annyira megreked, hogy alig varjuk a színpadon a hold feljöttét, hogy az infame-diaphane színlapot elolvashassuk.

No az orcheszter felé nem raktak czilindert, sem koronát, csak amolyan lapos pamellát.

Mint a mészárszék új idjén nyitva ál az eleje és mint a szájharmónikán jön a hang belőle. Látszik, hogy nem számítottak operára, csak a könnyű operettre es népzeneré. De hát mit kísérleteznek a legnyobb operákkal, ha nincs hozzá személyzet?

Megérjük még hogy Nyilas Mátyással enekeftetik Faust Margarétáját es Locsi mama nyújtja a Siebel bokréjátát. Jobb is nekünk a Faustocska. Bizony 240 fr ért nem kapunk coloratur énekesnőt, ha csak a kórusból nem válik; Réti Laurának 700 frtja volt es csak amolyan opera másolás volt.

Mellékes a zene a drámában és félszerege türeghet az operett vagy népszínházban, de nem az operában, hol tisztán a zenében gyönyörködünk, és minden hangnak a magaszínében es erejében kell hogy érvényre jusson. Lehet-e teljes összhangzatot feltenni, midőn a hangok megtörve (sordino) és elkésve jutnak a detektif orcheszterből a hallgatóság fülébe, midőn azok az énekes nyílt hangjával ellentétet kepeznek? — Lehet-e ott precíz operai előadás, hol a karmester van választva a működő tagoktól, és a botja csak egy kis nyilvános látható a színpad feől, de inkább egy bizonytalan.

A vidéki karmester nem bravuroskodhatik mint Wagner Richard a Budapesten tartott koncertjén a emzei színház zenekarát avval tüntette ki, hogy Tanhauser nyitját összefont karral dirigálta. Itt ugyan csak az énekesnek mint a vivónak a karmester szemébe nézzen kivált ha nagy operát mellékesen üzve egy pár het alatt be kell vágni és a prima donna primo próbálja Daedalus szárnyát, vagy secundo másutt hagyta szegett szárnya parját.

Akusztikai szempontból helyesebb az orcheszter nyílását a színpad felé fordítani, így egy gócpontban erősödné és tökéletesedne a zene összhátása. Sokat veszít az összháték az egyöntetűségből, hogy az amugy is lágy fuvó hangszerek jobban elvannak dugva és kellemes flageolett karakterből sokat veszítenek. Így annak az örökös fluktuacionak is elejét vennők, mely az énekes és zenekar közötti viszhangszerűen változik az összhang tisztasága rovására.

Még azon körülményt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a zeneszerző rendszeren principale kísérleti az énekszólamot részint erősítésül, részint hogy az énekest biztosítsa a tiszta hang vételben; ha azt nem hallja, könnyen tévedhet.

Furcsán is vette ki magát, hogy a Faust előadásán alig hallatszott a zene ekhó alól a keringő dallama, míg a nyílt színpadon az énekkar a vokális kísérlet secundját jó vastagon odrylehelte.

Nem tudom kit zsenirozhat a nyitott orcheszter? Nekem nagyon jól esett, hogy a bécsi operában, 24 hegedűt olvashattam. Én az operát másodsor csak a zenekarbar követtem, engem a hangszerelés érdekelt és azt nem lehet dugott helyen tanulmányozni. — Ugyan ki látott már zongora virtuózt csukott zongoránál vagy spanyol fal megett koncertezni?

No de, ha a színészek örökös próbálnak, most miért ne próbálhatnának az építők is? . . . hiszen annyit egyszerre a főmérnököktől sem lehet kívanni. — Itt a tavasz, a tavasz, a fecskékkel majd jobb fészket rakunk a cseh bandának. Hora karmester is hordja majd bele a szenát, szalmát. Mi nem sárból jött, de jó anyagból rosszat építünk. Telik bőven a k ö z s é g i subvencióból! . . .

KÖZGAZDASÁG.

A mesterséges trágyafélék különböző hatásai.

Emlékünkben felidézve Liebignek a növényi tápanyagokra vonatkozólag felállított tételét, melynek értelmében a vegetáció minden időben csak akkor leendő tökéletes, ha mind a 3 legfontosabb növényi tápanyag vizben oldható állapotban és elegendő mennyiségben jelen van a talajban, nem mulaszthatjuk el, hogy ennek kapcsán a műtrágyák különböző hatásairól meg ne emlékezzünk. A magyar gazdaközönség körében ugyanis manap már általánosan elterjedt nézet, hogy a műtrágyák közül azok, melyek foszfort tartalmaznak, főként a vetemények szemképződésére, azok pedig, melyek nitrogént tartalmaznak, a vetemények levél képződésére gyakorolnak jótékony befolyást. Midőn már eleve is kijelentjük, hogy a most mondottak helyességének megdöntésére nem tévedhet gondolatunk, mégis helyén valónak gondoljuk megemlíteni azon körülményt, hogy vannak esetek, midőn egy és ugyanazon műtrágya különböző módon

érvényesíti hatását. Kezdjük a nitrogénnel. Igen, feltétlenül gazdag szalmatermésben fog nyilvánulni a nitrogén trágyának hatása a gabonaféléknél, ha azt, rögtön a tavaszi vetés alkalmával hirtük; de már nem szalma, hanem szemtermésben nyilvánuland hatása, ha nem szemtermésben csakis chilisalétrómot) a vetések bokrosodásának befejezte után hirtük el, amennyiben ez esetben nem használtathatván fel szalma képződésre, hatása szemtermésben fog nyilvánulni, miután tény, hogy a magképződés alkalmával a nitrogénnek is igen jelentékeny szerepe van.

A magképződésre vonatkozólag tovább fűzve a láncot, meg kell emlékeznünk azon általános hírtől, hogy a légenytrágyák alkalmazásának egyik természetes következménye, hogy azok elősegítik a gabon magvakban a proteinek képződését, vagyis, hogy az előállított piaci árú nitrogén vegyekben gazdagabb leendő, ha az annak idején légenytrágyával volt megtrágyázva, mintba nem trágyázott volna, ez pedig egyik kalászos növénynél hasznos, a másiknál közömbös (miután a hektoliter súlyt emelni nem fogja), a valódi sörarpanál pedig hátrányos, mert ennél egyik főkövetelmény, hogy az árpa szem metszési lapja tiszta és ne üveges legyen; hátrányos a nagyobbodó protein tartalom a cukorrépanál is a szeszgyári és az asztali burgonyánál, amennyiben ezeknél a protein tartalom emelkedése deprimalólag hat a cukor- illetőleg a keményítő tartalomra s végül hátrányos a dohányra is, miután a dohánylevelek en levő proteinek a dohány egész képességet csökkenteni fogják.

Wagner, darmstadti tanár volt az, ki idevágó kísérleteivel a fenti tételt megdöntötte. Szerinte ugyanis az egyoldalú légenytrágyák csak azon esetben eredményeznek a természet nagyobb légenytartalmát, ha a természet mennyisége nem emelkedett azon arányban, a mily arányban az alkalmazott nitrogén trágyától jogosan meglehetően volna követelni. A dolog magyarázatul álljon itt a következő eset. Wagner szerint ugyanis 100 kg. chilisalétrómmal a zabnál az elérhető legmagasabb terméstartalom 600 kg. mag és 1000 kg. szalma, vagyis 100 kg. chilisalétróm (1 hektáron, — körül-belül 1⁵ hold kat.) a legjobb esetben a fenti mértékben képes emelni a zab termését. Midőn azonban ily mérvben emelkedett a termés az egyik parcellán, a másik trágyázatlan parcellán termelt zabnak protein tartalma semmivel sem volt kisebb, mint a trágyás parcelláé. Egy másik esetben 100 kg. chilisalétróm által elért terméstartalom csak 300 kg. magban és 7000 kg. szalmában nyilvánult, tehát a saetrom hatása nem idezett elő oly mérvű terméstartalom, mint a minőt kellett volna idezzene, azonban már ezen esetben a százalékos protein tartalom nagyobb is volt a trágyás parcellán, mint a trágyázatlanon.

Hasonlóképpen különbözik áll elő a százalékos proteín tartalomban, ha a légenytrágyát kellően sűrű vetésre, vagy ha nagyon ritka vetésre alkalmazzuk. Az utóbbi esetben ugyanis nem fejtheti ki a légenytrágya teljes hatását, miután a túlságos ritka növényállás következtében csak csekély mérvű termés többlet állhat elő, tehát ebből folyó az a százalékos proteín tartalom emelkedni fog.

Azon okok melyek miatt sok esetben nem nyilvánulhat a természet többet alakjában a nitrogéntrágyák hatása, a következők: 1.) ha a növényi tápanyagok feloldásához szükséges viz hiányzik, 2.) ha hiányzik a talajból a kellő mennyiségű foszfor, 3.) ha hiányzik a kellő mennyiségű kálium, vagy pedig ha sem a foszfor, sem a kálium nincs jelen oly mérvben, a mily mérvben annak jelen kellene lennie.

Ugyanis a termékenység fenti három tényezőjének a hiánya deprimalja a jogosan remélt terméstartom, tehát oly körülmények között a nitrogéntrágyák hatása csupán abban nyilvánulhat, hogy a természet dušabb proteín tartalommal fog rendelkezni. Azonban nemcsak a nitrogéntrágyák hatása lehet nagyon különböző, a mint azt a fentebbiekben dőhejba foglalva előadtam, hanem a foszfortrágyák hatása is ép oly sokféle alakban nyilvánulhat a szerint, hogy minő viszonyok és

körülmények között alkalmaztatnak. Így a többek között a foszfortrágyákról Maercker azon tételt állította fel, hogy azok deprimalják a magvak proteintartalmát. E tulajdonság azonban csak a látszat jellegével bír. Igen e foszfortrágyák csökkentik a magvak proteintartalmát, ha azok teljes hatásukat ki tudják fejteni, vagyis ha alkalmazásuknak eredménye természetben nyilvánul, mert ez esetben trágyaként nyújtott nitrogén, szintén a természet emelésére lesz felhasználva és nem arra, hogy általa növekedjék a magvaknak százalékos proteintartalma. Például: Ha egy talajon erős nitrogéntrágyát alkalmazunk s ezen talajból hiányzik a foszforsav, ugy nagyon természetes, hogy eredményül nitrogén vegyekben gazdag termést nyerünk, a természet mennyisége azonban csak nagyon is csekély mérvben fog emelkedni.

Ha most ugyanazon talajon a nitrogéntrágyával párhuzam foszfortrágyát is alkalmazunk, ugy a természet mennyisége nagy mérvben emelkedni fog, a százalékos proteín tartalom azonban csökken, miután a nitrogén ez esetben nem a proteín tartalomnak, hanem a természet emelésére használtatott fel.

Fel kell azonban említenem azon körülményt is, hogy elfordulhat oly eset, midőn a foszfortrágya hatása a vetések megbokrosodásában nyilvánul és nem a maghozam emelésében. Ez első pillanatra ugy tűnik fel, mintba homlokegyenest ellenkezőnek a foszfortrágyák eddig ismert tulajdonságaival, de ha érdemlegesen fontolóra vesszük a dolgot, ugy látni fogjuk, hogy itt az ellentétnek meg csak nyomára sem bukkanhatunk. Igen a foszfortrágyák is okozhatják indirekt a vetések megbokrosodását. A következő példa világosan megmagyarázza ezt: Ha kora tavasszal kevés chilisalétrómot és erős foszfortrágyát alkalmazunk egy vetésre (tavasszal csupán szuperfoszfátot használunk bármindő alakban) s a vetés buján megbokrosodik, ugy ennek okozójául indirekt a foszfortrágyát tekinthetjük. Ugyanis a bőségesen jelen levő foszfor ingere következtében a trágyaként nyújtott nitrogén a vegetáció első periódusában, a növényzet által mohón felhasználottat s ennek következtében a vetés erőteljesen megbokrosodott. De mert e növényzet a bokrosodás idejében felhasználta a tápláló nitrogént, nagyon természetes, hogy a szemképződés bekövetkeztekor a talaj mar nitrogénben szűkölködni fog s így a szemképződés hiányos leendő; miután hiányában van a talaj az eredmény az leendő, hogy gazdagabban aratunk szalmában, de már a szemtermés nem fogja kielégíteni teljesen a várt eredményeket. Oly talajon azonban, mely a trágyaként nyújtott nitrogénnel kívül még organikus nitrogén vegyekben is bővelkedik, hasonló eset nem fordulhat elő.

Levonva most a deductiót fenti értekezésünkben láthatja a szives olvasó, hogy egy és ugyanazon trágyaféle a különböző viszonyok között mily különböző alakban érvényesítheti hatását. Tavol áll azonban fölünk, hogy tán a különböző trágyafélékről vallott általános és észszerű hírt megingatni óhajtottuk volna. Nem. Az volt egyedül a célunk, hogy rámutatva az elérhető különböző eredményekre, a gazdaközönség ne vegye tagadásba rögtön a műtrágyák értékét, ha tán egyik vagy másik esetben nem mutatnak fel azok oly eredményt alkalmaztatásuk esetén, mint a minőt jogosan számításba lehet venni.

Dohánytrágyázási kísérlet folyékony műtrágyával.

A magyarvári kísérleti téren már két ízben tettek kísérletet az ugynevezett folyékony műtrágyával, mely vegytiszta foszforsavas káliumból és chilisalétrómból áll, s mely vizben feloldott állapotban alkalmazandó az ültetés előtt arra a helyre, a hova a planta kerül, kiöntetik. A vegytiszta foszforsavas kálium alkalmazását azért tartják czélszerűnek, mert nem tartalmazza a közönséges foszforsavas és káliumtrágyák azon alkotórészét, a melyek a dohány egészét hátrányosan befolyásolják. — A kétvéti kísérlet azon eredményt szolgáltatotta, hogy a folyékony műtrágya a dohánynak ugy

a termését, mint minőségét igen kedvezően befolyásolta. Azonban egy hátránya is tapasztaltatott és ez az, hogy a folyékony trágyával megöntözött helyekre ültetett dohányból sok kipusztult, azaz sokat kellett foltozni, mert az előírt mennyiségben adott trágya aránylag koncentrált állapotban került a tájba és ez megártott a palántának.

A jelen évben a kísérlet ismét végrehajtott azon változással, hogy azon helyeken, a hova a dohánypalánta ültetendő volt, egy kis kapával sekely gödör vágatott és ebbe öntetett a folyékony trágya. Az ültetéskor a sekely gödör trágyázatlan földdel elsimított és erre ültetett a palánta, gyökere tehát nem érintkezett közvetlenül a műtrágyával. Az eredmény nagyon jó volt, a mennyiben az idén alig kellett a dohányt foltozni. A foszforsavas káliumból 60 kgo, a chilisaletromból 50 kgot mondanak szükségesnek egy kat. holdra. A kísérletnél ezen mennyiségnek megfelelőleg végeztetett a trágyázás olyképpen, hogy 1 hl. vizre 1-25 kg. foszforsavas kálium és 1 kg. chilisaletrom vétezt és az oldatból 1-1 ló helyére egy negyed liter öntetett.

Ugy a foszforsavas-kálium, mint a chilisaletrom vízben elég gyorsan oiidódik, azonban egy kis időn át mégis kell várni a beöntés után míg a folyadék fel használható, a miért is a folyékony trágya nagyban való alkalmazásánál csakis azon eljárás ajánlható, hogy egy kádba külön 10-szeres töménységű oldat készítettik és ezen oldatból minden hl. vízhez 18 liter vétetik.

Connecticut dohánypalánták 75,50 czm. távoisagra lettek elültetve 50 sor trágyázott után 10 sor trágyázatlan következett, ezután ismét 50 sor trágyázott, 10 sor trágyázatlan közvetlen a melegágyból és 6 sor trágyázatlan pikirozott dohány. Az időjárás a dohány fejlődésének általában kedvezett, kivéve, hogy a június 28-án előfordult jégeső, a levelekben jelentékeny kárt tett, jóval fejlettebb, trágyázott dohányokban volt a kár nagy mértékben észlelhető. A dohány háromszor kapáltatott, ezek kivül lebugáztatott s megkacsoztatott. A trágyázott részekben a dohány mindvégig erőtejjesebben fejlődött, korábban beérett.

A termés volt a törés után tehát szári tás előtt zölden lemerve.

50 sor trágyázott	1442 kg.
10 sor trágyázatlan	227 »
50 sor trágyázott	1337 »
16 trágyázatlan	351 »

A trágya hatásának megítélésé végett a trágyázatlan természet 50 sorra átszámítva, az eredmény következő:

50 sor trágyázott	1342 kg.
50 trágyázatlan	1135 »
50 trágyázott	1337 »

50 sor trágyázatlan 1096. A különbség a trágyázott javára 307 illetve 241 k. — Az utóbbi esetben a különbség minden valószínűség szerint azért csekélyebb, mert 6 sor trágyázatlan dohány pikirozott dohányból származik, a pikirozott dohány fejlődése pedig mindig erősebb, mint a közvetlen melegágyból származó és a törésnél tévedésből a pikirozott dohányt közvetlen a melegágyból származó dohánnyal összekeverték ezért termése külön meghatározható nem volt.

Hajduvármegye alispánjától.

3508. sz.
1898

Hirdetmény.

A debreczen-békési törvényhatósági közuton Szovát község alatt ujon építendő hid helyreállítását 1258 frt 09 kr. összeg erejéig ergedélyeztem.

A fentemlített munkálat foganatosításának biztosítása céljából az 1899. április 18-ik napjának d. e. 10 órájára hivatalos helyiségben tartandó zárt ajánlati versenylárgyalást hirdetek.

A versenyezni óhajtókat felhívom, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bálnapénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 9 órájáig hozzám annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a m. kir. államépítészeti hivatalnál [Kossuth-utca 39 sz.] a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

Kelt Debreczenben, 1899. márczius 25-én.

Rásó Gyula
kir. tanácsos, alispán.

Legolcsóbb árak! Legnagyobb választék!

Sieburger és Társa

Első magyar papir- kárpit-gyár
BUDAPEST,

Raktár: V. ker. Fürdő u. 8. sz.
Gyár: III. ker., Lajos-u. 9. sz.

Ajánlják a legnagyobb választékban raktáron levő saját gyártmányu legfinomabb angol, francia, valamint japán

papir-kárpitokat

lakások, irodák, kávéházak, szállodák, vendéglők, fürdők, továbbá

nyaralók

diszítésére, úgy mint Lincrusta Walton-féle gyártmány mint díszdekoráció Lamberie, falak és mennyezetek részére.

Vidéki megrendelések a legmondosabban lesznek eszközölve és kívánatra saját munkásainkat küldjük a megbízások végzésére. Mintakártyákkal, valamint költségvetéssel készséggel szolgálunk ingyen.

Szolid munka. Pontos kiszolgálás.

500 forintot

fizetek annak, aki Bartilla fogvizének használatát melletti, üvegje 35 kr., valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlik (Csomagolások küön 10 kr.) Bartilla A örökösei (E. Winkler) Wien. 19/1. Sommergasse 1. Kapható Debreczenben: Mihalovics István a «Kigyóhoz» címzett gyógyszerárában. Határozottan kérjük Bartilla-féle fogvizet. Hamisfeljelentésért jó díjazás adatik.

Mily elkerülhetlenül szükséges a szőlő permetezések

az elmúlt évadban bizonyult be, midőn csakis a permetezett szőlők nem mentek tönkre.

Ennek elérhetésére legjobbnak bizonyult Mayfarth Ph. és Társa

szabadalmazott

„Syphonia”

szőlővessző és növénypermeterje

mely az oldatot szivattyuzas nélkül önműködően, a növényekre permetezi.

Ezen permetezőkből már

sok ezer van használatban, és számos dícsérő bizonyítvány mutatja kiünő voltat valamennyi egyéb rendszerrel szemben.

Ábra és leírás rendelkezésre áll

MAYFARTH Ph. és Társánál

mezőgazdasági gépgyárak, különlegességi gyár borsajtók és gyümölcs-értékesítési gépek részére

Bécs, II/1, Taborstrasse 76 sz.

Árjegyzékek és számos elismerő levél ingyen. Képviselek és ismételadók kívánatosak.

Globus-tisztító-kivonat

a koronája minden tisztító-szernek,

kártós és a legszebb fényt kölcsönzi, a fémeket nem rongálja és nem piszkít, mint a tisztító-kenőcs!

Három hatósági eskelett végész egybehangzóittele szerint a

Globus-tisztító-kivonat

kiváló tulajdonságainál fogva, felülmulhatlan! Dobozok 5, 8 és 15 krjával

Nyermány tulajdon bányákból gőzerővel: mindenütt kaphatók.

Fritz Schulz jun., Leipzig

a tisztító-kivonat feltalálója.

64.

Háziasszonyok

próbalják a

Heyden-vanilliát

mindig egyenlő súlyú táblácskákban és hasonlóan kiadó, az összes fűszer legnemesebbje, olcsóbb, finomabb, egészségesebb és a használatban kényelmesebb, mint a Schoten-vanillia.

1 boríték 5 táblácskát tartalmazva csak 10 krajczár.

Kapható minden csemege-, fűszerkereskedésben és droguériában. — Nagyban raktár:

WALTER és DUMMEL-nél

Budapest, Alkotmány-utca 29.

Premier

kerékpárok

24 év óta

első

jelűek

Képvisek Debreczenben: Bauer és Társa.

M. Kir. osztálysorsjegyek
Huzás Márczius 15 től Április 12-ig, kaphatók
a főelárusító
Debreczeni Ipar és Kereskedelmi Banknál.

Haldek

magnagykereskedése

József főherceg ö cs. és kir.
fensége udv. szállítója

BUDAPEST,

Károly-körut 9. szám.

Szállít 100 kilónként:

aranka mentes

államilag ólomzárolt

luczerna magot

60 frt.

tól kezdve;

aranka mentes

államilag ólomzárolt

lóhere-

magot

50 frt.

tól kezdve;

takarmány-
répa-magot

eredeti

Oberndorfi,

eredeti

Mammoth,

eredeti

olajbogyó

alaku

40 forintjával;

hazai

Oberndorfi,

Gróf Károlyi Alajos termése

37 forintjával;

takarmány-
czukorrépa

27 forintjával.

Szerencse kell az embernek!

A negyedik magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték I. oszt. sorsjegyei már kiadattak és mi az időközben előjegyzett megrendelések eszközésével megkezdtük. A nagymérvű szerencse eredményeinek köszönhetően, hogy **hozzánk** oly nagy számban érkeznek megrendelések.

Miután Fortuna már előzetesen is kedveskedett nekünk, most újból szerencsénk volt, amennyiben a mostani 3. és 4. osztállyal a 80.000 és 90.000 koronás főnyereményeket mi fizettük ki vevőinknek. Nem is egészen 1 1/2 év alatt **nálunk** körülbelül egy és egy felmillió koronát nyertek. Szigorúan reális és pontos kiszolgálásunknál fogva vevőinknél bel- és külföldön a legnagyobb bizalmat nyertük el.

Ennélfogva kérjük, hogy újonnan belépő vevőink is ajándékozhatnak meg bizalmukkal és kíséreljék meg szerencsájük megalapítását egy sorsjegynek minél előbbi megrendelése által.

Tanácsos a megrendelést minél előbb beküldeni hozzánk, mert így erőreláthatólag abban a helyzetben leszünk, hogy a rendelést azonnal eszközöljük, ha a megbízást f. é. április hó 9-éig kézhez kapjuk.

A negyedik magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték tervének beosztása ugyanaz, mint a harmadiknál volt és a 6. osztályban huzas alá kerülő nyeremények sorozatát alant közöljük.

A betétek is ugyanazok maradnak s az I. osztály sorsjegyeinek ára a következő: 1/11 eredeti sorsjegy 6 frt, 1/2 eredeti sorsjegy 3 frt, 1/4 eredeti sorsjegy 1 frt 50 kr, 1/8 eredeti sorsjegy 1 frt —.75.

A befizetések postautalványon küldhetők, vagy mi utánvétellel küldjük a sorsjegyeket.

A m. kir. szabad. osztály-sorsjáték **50.000** nyereménye a következő: A hivatalos tervezet 9. §. értelmében szerencse esetében **1.000.000** koron. A főnyeremények: különösen 1 jutalom 600.000 kor., 1 főnyeremény 400.000 kor., 1 nyeremény 200.000 kor., 2 nyeremény a 100.000 kor. = 200.000, 1 nyeremény a 90.000 kor., 1 nyeremény a 80.000 kor., 1 nyeremény a 70.000 kor., 2 nyeremény a 60.000 korona 120.000, 1 nyeremény a 40.000 kor., 5 nyeremény a 30.000 korona 150.000, 1 nyeremény a 25.000 kor., 7 nyeremény a 20.000 kor. 140.000 3 nyeremény a 15.000 kor. 45.000, 31 nyeremény a 10.000 kor. 310.000, 67 nyeremény a 5.000 kor. 335.000, 3 nyeremény a 3.000 kor. 9.000, 432 nyeremény a 2.000 kor. 864.000, 763 nyeremény a 1.000 kor. 763.000, 1238 nyeremény a 500 kor. 619.000 90 nyeremény a 300 kor. 27.000, 31730 nyeremény a 200 kor. 6.340.000, 39000 nyeremény a 170 kor. 663.000, 4900 nyeremény a 130 kor. 637.000, 50 nyeremény a 100 kor. 5.000, 3900 nyeremény a 80 kor. 312.000, 2900 nyeremény a 40 kor. 116.000 **50.000** nyeremény es jutalom **13.160.000** kor. értékben, melyek hat osztályban soroltatnak ki és készpénzben lesznek fizetve, csak hogy szerencse kell az embernek!

Török A. és Társa

nemzetközi sorsjegy iroda

a m. kir. szabad. osztálysorsjáték főelárusítója

Budapest, Váci-körut 4/A.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépjárműk Budapest 63. sz. Váci-körut 63. sz. által a legújanyosabb árak mellett ajánlatunk:

2 1/2, egész 12 lóerőig, származású gépek, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, borotvák.

Columbia-Drill

legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egyetemes acél-ekék,

3- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletek díjmentesen kitérő maítra ingyen és bérmentesen kitérőnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Alapítva
1880. évben.**Hrabéczy Antal**Alapítva
1880. évben.Gőzerőre berendezett műfestészete és vegyi tisztító intézete
DEBRECZEN, Széchényi-utca 42.**Festetnek:** Selyem, gyapju, pamut-kelmék, mindenféle kendők és szalagok, butorkelmék, abroszok, függönyök és szőnyegek, női jaquetek, uri- és női-öltözetek egészben vagy szétbontva stb.**Tisztítatnak:** Uri- és női öltözetek, di-z- és egyenruhák, a legkényesebb színű selyemruhák és női kézimunkák, szőnyegek, függönyök, napernyők stb.**A férfi ruhák szakszerűen kijavíttatnak és vasaltatnak.**

Tiszti pokróczok festése és tisztítása.

Postai küldemények különös gonddal intéztetnek el.

Szenes Ede szállodája

a Magyar királyhoz

BUDAPEST, Dorottya-utca 2. sz.

Gízella-tér, sarok.

Elsőrendű szálloda, 1897. november óta birtokomban van személyes vezetésem alatt áll. A szálloda mely az ujkor minden igényeinek megfelelően **teljesen ujonnan és kényelmesen be van rendezve** csakis magas és világos szobákkal, sok kényelmes és előkelő családi apartamenttal, társalgó és írótermekkel bir, és mindenütt villanyvilágítással van ellátva, figyelmes szolgálat mellett olcsó árak. Szobák 1 frttől feljebb. **Kitünő konyha, pilzeni és dreher-féle sör.** Kényelme-ségénél fogva hosszabb tartózkodásra igen ajánlatos

Kiváló tisztelettel
SZENES EDE
tulajdonos.**Serravalló-China bora**

vassal,

orvosi tekintélyek, mint udv. tanácsos, Dr. Braun udv. tanár, Dr. Drasche tanár, udv. tan. lovag, Dr. Kraft-Ebing tanár, Dr. Monti tanár, lovag, Dr. Mosetig-Moorhof tanár, Dr. Neusser tanár, Dr. Schauta tanár, Dr. Weinlechner tanár által sokszor felhasználva és legjobban ajánlva.

(Gyöngék és lábbadozóknak.)**Ezüst érem:**

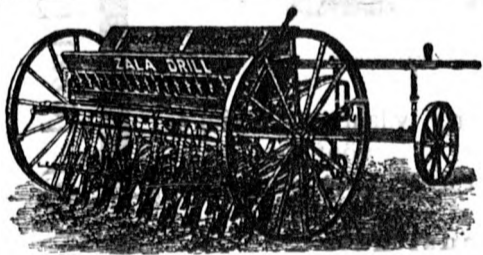
XI. orvosi congressus Róma 1894.

IV. Gyógyszerek és Chemiai congressus Nápoly 1894.,
Általános kiállítás Turin 1898.,**Arany érem:**Kiállítás: Venécia 1894., Kiel 1894., Amsterdam 1894.,
Berlin 1895., Páris 1895., Quebec 1897.**Több mint 900 orvosi elismerés.**

Ezen kitünő, új életet gerjesztő szer, **kitünő íze** miatt különösen gyermekek és asszonyok által kellemesen használtatik. **1/2 li eres üvegekben a frt 1.20, 1 literes üvegekben a frt 2.20.** Kapható minden gyógyszerárban.

Serravalló gyógyszerár Triesztben,
gyógyszerár nagybani szétküldése.

Alapított 1848.

WEISER J. C.

mezőgazdasági gépgyára

NAGY-KANIZSÁN.

ZALA-DRILL sorvetőgépnünk, a melynek elmés ujtásait a nagy közönség már jól ismeri nem szorul külön dicséretre, minden eddigi kiállításon az első díjat nyerte úgy 1897. október 1. a kishéri nemzetközi **vetőgép versenyen** az

állami arany éremmel lett kitüntetve,
Maros-vásárhelyi kiállításon és a Hód-M.-Vásárhelyi vetőgép versenyen **az első díjat, arany érmel nyert,** továbbá figyelmébe ajánlom a gazdaközönségnek egészben

acélból készített**Sack rendszerű egy és két barázdás ekéinket,**eredeti amerikai **Planet jr.** kukoriczakupákat.

Raktáron tartunk: Szecskavágó, répvágó, rosták ezenkívül minden talajművelő gazdasági eszközöket.

Debreczenben, Szikszay-ház a főtözsde udvarán. **Klein Jakab,**

üzletvezető.

RICHTER-féle HORGONY-PAIN-EXPELLER

Linimentum Capsici compos.
Ez az híres háriszer ellentét az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító, bedörzölésként alkalmazatik köszvény-nél, eszénál, tag-szagadtatásnál és megfázásoknál és az orvosok által bedörzölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyártója Horgony-Linimentum elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háriszer, melynek egy házatároltban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegekben árban majdnem minden gyógyszerárban kaphatók; **főraktár: Török József gyógyszerár** Budapestben. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több ki-sabbertékü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget "Horgony" védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódi utasítást vissza.
RICHTER F. AD. és TSA., osász. és kir. udvari szállító, RUDOLSTADT (Thüringia).

4 arany
18 ezüst
érem.

30 tiszteleti-
elismerő
okirat.

Kwizda

Fluidja

kigyó
jegy.

Régi jóhírű
diatetikus com-
metikus szer (be-
dörzölésre) az
emberi test iz-
mainak és inai-
nak erősítésére.

1/1 palack
ára 1 frt.

1/2 palack
ára 60 kr.

turista
fluid.

Eredményesen
használva turis-
ták, kerékpáro-
sok és lovaglók
által nagyobb
erők utáni erő-
sítésre és erő-
gyűtésre.

1/2 palack
ára 60 kr.

Csakis a fenti védjegyes a valódi.
Kapható minden gyógyszerárban.
Főraktár: G.
Kreisapotheke, Korneuburg, Bécs mellett.

A név, rajzegy és csomagolás törvényesen védett.

8206.
1899.

Hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város váltal a m. kir. honvéd gyalog-ági laktanyában tervbe vett alakítási és bővítési munkáinak biztosítására zárt ajánlati versenytárgyalás hiúdtetik.

A biztosítandó egyes munkák következőleg vannak előirányozva.

A)	Bontási munka	385	frt	18	kr.
I. II. IV.	Föld, kőmives, burkolási, tetőfedési és elhelyező munkák	7895	»	57	»
V.	Ács munkák	2870	»	16	»
VII.	Badogós munkák	202	»	85	»
VIII. IX.	Asztalos és padlózó munkák	2634	»	44	»
X.	Lakatos munka	913	»	12	»
XI.	Mazoló munka	217	»	19	»
XII.	Üveges munka	319	»	87	»
XIII.	Szobafestő munka	589	»	19	»
XV.	Kályhák	579	»	—	»
XVI.	Vízvezeték	891	»	10	»
					17497
					frt 58 kr.

azaz Tizenhétézernégyszázkilencvenhét forint és 58 kr.

A versenytárgyalásban részt vehet minden kellően képesített iparos vállalkozó.

A munkáinak külön-külön és együttesen is kiadatnak.

Minden ajánlattevő köteles a pályazata tárgyát képező munka előirányzati összegének megfelelő 5% bántópenzt készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban folyó évi április hó 7-én délután 1/2 5 óráig a házipénztárnál letétbe helyezni s a letéti jegyet ajánlatához mellékelni.

Az ajánlatba hozandó engedmény vagy egységárak olvashatóan, tisztán és betűvel is kiirandók.

Ajánlattevő ajánlatában köteles kijelenteni, hogy a tervet, költségvetést, vállalati feltételeket, a helyi viszonyokat ismeri s azokat magára kötelezőnek elvállalja.

A kellően belyegzett írásbeli zárt ajánlatok folyó 1899. évi április 7-én d. u. 5 óráig a polgármesteri hivatalhoz nyújtandók be. — A beérkezett ajánlatok **folyó évi április hó 8-án d. e. 10 órakor** a városház nagytermében nyilvánosan bontatnak fel.

Elkészve beadott taverati, vagy utóajánlatok, valamint hiányosan kiállított ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A városi tanács fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül szabadon választhasson, vagy azok mellőzésével a munkáikat biztosításáról más uton gondoskodhassék.

Minden ajánlattevő ajánlatával a felbontástól számított 30 napig kötelezettségben marad. A terv, költségelőirányzat, vállalati feltételek a mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1899. márczius 20.

A városi Tanács.

BÉCSI SEB-OLAJ

kitűnő

szer minden sebesülés ellen

(fagyseb és rovarszuras ellen is)

teljesen

pótolja a kötést

és

legrövidebb idő alatt gyógyít.

Valódi csakis védjeggyel

1 és 2 koronás üvegekben.

Raktár: **Dr. Rotschnek V. Emil** gyógyszerárban Debreczenben.

Csillárkiállítás.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a helybeli piacon a **Kereskedelmi Akadémia épülete alatt**, (Egyháztér 8.) a déli sarokból 1899. márczius 30-tól kezdve saját üzletet nyitunk, melyben

Csillár-kiállítást

rendeztünk be a legnagyobb választéku gáz- és villam-csillárokból, melynek megtekintésére a n. é. közönséget tisztelettel meghívjuk.

Ugyan e helyiségben nagy raktárt rendeztünk be a legmodernebb gázüzemű **világítási, fűtési és főzési eszközökből**, melyek — u. m. csilláralkatrészek, falkarok, égők, csillároderek s különféle üveghangok, tányérok és tulipántok, gázos kályhák, gázos konyhák, forralók, gázos-vasalók, aczél csövek stb. nagyválasztékban s a lehető legjutányosabb áron kaphatók.

Ugyan e helyiségben kaphatók a Debreczenben **csakis általunk elárusítható**

valódi Auer-féle szabadalmazott gázizzótestek

C. jelű valódi szabadalmazott gázizzótest, darabja **60 k.**

N. jelű valódi szabadalmazott gázizzótest, darabja **50 kr.**

Végül tudatjuk a t. cz. közönséggel, hogy ezen üzlethelyiségünkben reggeli 8-tól esti 9 óráig szerelő munkások állanak a t. cz. gázfogyasztók rendelkezésére, kik a telefon utján, vagy szóbelileg bejelentett kisebb javításokat mint vezeték-igazítás, égőtisztítás, gázizzótestek háhozvitele és beállítása, gázömlés elhárítása, fűtő-, világító- és főző-készülékek tisztítása kezelésükre vonatkozó utbaigazítás stb. stb., **A napnak bármely órájában ingyen** kötelesek végezni. Éjjel a Vár-utcza helyiségünkben tartunk ezentul is őrseget. Gázberendezések és a fentebb nem említett egyéb munkálatoknak megrendelése ezután is az igazgatósághoz intézendő, melyet azonban az üzleti személyzet készséggel és díjtalanul közvetít.

Tisztelettel

a Debreczeni Légszeszgyár Igazgatósága.

Telefonszám 90.

Valódi Auer-féle gázizzó testek.

Gázzal főzés és gázzal fűtés.